

S T E N O G R A M A
ședinței plene a Parlamentului Republicii Moldova
din ziua de 22 februarie 2018
S U M A R

1.	Aprobarea ordinii de zi.	4 – 17
2.	Dezbaterea și respingerea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Codului subsolului (<i>art. 1, 11, 64</i>). Nr. 31 din 15.02.2017	17 – 20 64 – 65
3.	Dezbaterea și respingerea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală nr. 122-XV din 14 martie 2003 (<i>art. 68, 70</i>). Nr. 119 din 14.04.2017	21 – 25 65
4.	Dezbaterea și respingerea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova nr. 985 din 18 aprilie 2002 (<i>art. 34, 121¹, 253, 307</i>). Nr. 145 din 12.05.2017	25 – 29 65 – 66
5.	Dezbaterea și respingerea proiectului de Lege pentru completarea Codului de executare nr. 443-XV din 24 decembrie 2004. Nr. 227 din 13.07.2017	29 – 34 66
6.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013 (<i>art. 29</i>). Nr. 393 din 06.10.2016	35 – 38 66 – 67
7.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 273-XIII din 9 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte (<i>art. 2, 3, 3¹, 3³, 4, 5, 6, 7, 8, 9</i>). Nr. 346 din 09.11.2017	38 – 50 67
8.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărâre pentru modificarea și completarea articolului 1 din Hotărârea Parlamentului nr. 29 din 5 martie 2015 privind alegerea membrilor supleanți în comisiile permanente ale Parlamentului. Nr. 38 din 15.02.2018	50 – 52 67

9.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărîre privind eliberarea din funcția de director al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova (<i>Vitalie Pîrlog</i>). Nr. 40 din 20.02.2018	52 – 55 67
10.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător – anexa nr. 1, Capitolul I; Legea cu privire la tichetele de masă – art. 2, 3, 4, 5 ș.a.</i>). Nr. 31 din 12.02.2018	55 – 63 67
11.	ORA INTERPELĂRILOR Prezentarea răspunsurilor la întrebări: - Prezentarea răspunsului la întrebarea doamnei deputat Elena Bodnarencu, de către doamna Viorica Dumbrăveanu, secretar de stat al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în domeniul asistenței sociale, referitor la cheltuielile efectuate în anul 2017 din fondurile locale de susținere socială a populației și care a fost cauza lichidării acestor fonduri în anul 2018. - Prezentarea răspunsului la întrebarea domnului deputat Lilian Carp, de către doamna Angela Cutasevici, secretar de stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării în domeniul educației, referitor la închiderea instituțiilor de învățământ. Înaintarea interpelărilor: - Interpelarea domnului deputat Vadim Pistrinciuc, înaintată Guvernului Republicii Moldova, referitor la politicile de protejare a râului Nistru în contextul funcționării Complexului hidroenergetic de la Dnestrovsk și intenției Ucrainei de a construi alte șase hidrocentrale noi pe râul Nistru. - Interpelarea domnului deputat Iurie Țap, înaintată Guvernului Republicii Moldova, referitor la politicile în domeniul prevenirii și gestionării situațiilor de urgență. - Interpelarea domnului deputat Iurie Țap, înaintată Guvernului Republicii Moldova, referitor la aplicarea Legii nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.	68 – 74 74 – 78 78 78 – 79 79

- Interpelarea domnului deputat Iurie Țap, înaintată Guvernului Republicii Moldova, referitor la politicile în domeniul securității și eficienței energetice.	79
- Interpelarea doamnei deputat Elena Bodnarenco, înaintată Prim-ministrului Republicii Moldova, referitor la examinarea ilegalităților comise în procesul de redeschidere a școlii primare din satul Țepilova, raionul Soroca.	80 – 81
- Interpelarea doamnei deputat Elena Bodnarenco, înaintată Prim-ministrului Republicii Moldova, referitor la executarea Legii cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați. <i>(Nu a fost prezentată conform prevederilor art. 125 din Regulamentul Parlamentului.)</i>	80
- Interpelarea domnului deputat Lilian Carp, înaintată Ministerului Economiei și Infrastructurii, referitor la planul lucrărilor de construcție a drumului Voinova – Strășeni. <i>(Nu a fost prezentată conform prevederilor art. 125 din Regulamentul Parlamentului.)</i>	81 – 82
- Interpelarea domnului deputat Lilian Carp, înaintată Ministerului Economiei și Infrastructurii, referitor la demararea lucrărilor de reparație a drumului de acces spre satele Onești și Țigănești din raionul Strășeni. <i>(Nu a fost prezentată conform prevederilor art. 125 din Regulamentul Parlamentului.)</i>	82

Ședința începe la ora 10.11.

Lucrările sînt prezidate de domnul Andrian Candu, Președinte al Parlamentului, asistat de domnul Vladimir Vitiuc și domnul Valeriu Ghilețchi, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Bună dimineața.

Vă rog foarte mult să vă luați locul.

Și Secretariatul ne-a anunțat că în sală sînt 93 de deputați, restul fiind plecați în deplasare sau în concedii medicale. Sînt 93 de deputați, avem cvorumul, putem începe. Să onorăm Drapelul de Stat, vă rog frumos. *(Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.)*

Dragi colegi,

În perioada premergătoare ședinței de astăzi și-a sărbătorit ziua de naștere un coleg de al nostru, rog frumos să îl felicităm, să-i urăm multă sănătate, succese frumoase domnului Petru Porcescu. „La mulți ani”, realizări frumoase, sănătate, voie bună și tot în serviciul cetățenilor Republicii Moldova. (*Aplauze.*)

În mod regulamentar, au venit câteva propuneri pentru a fi suplimentată ordinea de zi deja aprobată de plenul Parlamentului. Și un prim subiect, care este propus de colegii din Frațiunea Partidului Liberal Democrat, ține de introducerea pe ordinea de zi de astăzi sau de mâine, din această săptămână, a chestiunii privind audierea Ministerului Afacerilor Interne privind politicile în domeniul prevenirii și gestionării situațiilor de urgență, în contextul cazului din satul Mingir, raionul Hîncești.

Domnule Țap,

Vă rog frumos, aveți un minut la dispoziție pentru a vă argumenta propunerea.

Domnul Iuire Țap:

Domnule Președinte și stimați colegi,

În contextul cazului din satul Mingir, raionul Hîncești, solicităm audierea ministrului afacerilor interne privind organizarea acestui serviciu foarte important. Voi atenționa că atunci când au fost realizate modificările, câteva luni în urmă, am atenționat asupra faptului că competența statului este irațional dispersată. Or, atunci când statul delegă o competență a sa, trebuie s-o delege în anumite condiții, cu acoperire financiară.

Pentru că în timp ce cei din Mingir discutau cu cei din Cărpineni, care solicitau benzină, și pînă au ajuns mașinile speciale de la centrul raional, casa, între timp, a ars. Și întrebarea noastră este: cine se face responsabil? Cine va achita acest prejudiciu? Și foarte important: ce urmează să facă ministerul pentru a pune la cale acest serviciu foarte important care să asigure securitate, să garanteze cetățenilor securitatea din partea statului?

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Nu văd alte opinii sau alte propuneri din partea fracțiunilor parlamentare, voi supune votului.

Cine este pentru a introduce pe ordinea de zi din această săptămână a acestui subiect, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Luînd în considerare că s-ar putea să fie la limită, am să vă rog frumos, numărătorii, în primul rînd, să ne dați prezența pe sectoare, pentru acuratețe și ulterior o să ne dați și numărul voturilor. Inițial, prezența pe sectoare, vă rog frumos.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 38.

Domnul Andrian Candu:

Vă rugăm frumos, domnule Carpov, dacă ați putea dumneavoastră fi cel care astăzi își asumă ... pînă îl găsim pe domnul Mocanu, prezența pe sectorul nr. 3. Doar prezența la ora actuală.

Domnul Eugen Carpov:

Sectorul nr. 3 – 28.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Domnule Președinte,

Sectorul nr. 1 – 27.

Rectificare.

Domnul Andrian Candu:

93 de deputați în sală. 47 sînt voturile necesare pentru a aproba o decizie de acest gen.

Cine este pentru a introduce pe ordinea de zi subiectul menționat de domnul Țap ce ține de audierea ministrului afacerilor interne, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Și vă rog frumos, numărătorii, să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 24.

Sectorul nr. 2 – 6.

Sectorul nr. 3 – 14.

Domnul Andrian Candu:

Cu 44 de voturi, propunerea nu a fost susținută.

Vă mulțumesc foarte mult.

Dragi colegi,

O altă propunere vine din partea Frațiunii Partidului Comuniștilor ce ține de introducerea pe ordinea de zi de astăzi, 22 februarie, a proiectului de Lege cu privire la modificarea și completarea Codului educației. Este vorba de proiectul nr. 242 din 20 iulie 2017.

Vă rog frumos, doamnă Șupac.

Doamna Inna Șupac:

Stimați colegi,

Proiectul de lege are drept scop sporirea gradului de protecție socială a studenților prin stabilirea unor garanții minimale cu privire la nivelul bursei studentești. Astfel, se propune ca nivelul minim al bursei studentești, care se stabilește anual de Guvern, să depășească valoarea minimului de existență pentru anul precedent. Necesitatea acestui proiect este determinată de valoarea actuală extrem de redusă a bursei studentești care acoperă minimul de existență în mediu doar de 35 la sută, dar și de caracterul haotic al procesului de majorare a acestora. Considerăm că prevederile proiectului vor îmbunătăți considerabil situația la acest capitol.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

Vă rugăm frumos să ne informați, dacă există avizul Guvernului, raportul comisiei? Și, bineînțeles, o să rugăm frumos și comisia ... Păi, stați puțin. Da, vă rog frumos, doamnă Șupac.

Doamna Inna Șupac:

Eu reiterez ceea ce ați nominalizat și dumneavoastră, domnule Președinte, că acest proiect de lege a fost înregistrat în Parlamentul Republicii Moldova pe data de 20 iulie 2017. Noi avem, dumneavoastră știți foarte bine, articolul 52 alineatul (1), conform cărui: comisia permanentă sesizată în fond are cel mult 60 de zile lucrătoare pentru a dezbate și a avea acest raport de bază.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumesc frumos.

Dar, ca autor, vroiam să vă întreb ... bineînțeles, o să întrebăm și comisia ... Care este comisia sesizată în fond? Comisia cultură ...

Doamna Inna Șupac:

Comisia cultură...

Domnul Andrian Candu:

Comisia protecție socială, sănătate și familie. Știți care este comisia sesizată în fond?

Doamna Inna Șupac:

Cel puțin ... Nu, eu mizez pe faptul că informația, care este plasată pe site-ul oficial al Parlamentului Republicii Moldova, este una veridică și acolo anume Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media este stabilită ca una de profil în acest sens.

Domnul Andrian Candu:

Tehnicienii,

Vă rugăm frumos, dacă ați putea să porniți microfonul domnului Agache.

Vă rugăm frumos.

Domnule Hotineanu,

Pentru stenogramă, vă rugăm frumos să ne comunicați care este situația cu referire la acest proiect de lege în comisie.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Stimate domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Bursa studenților este vorba de buget. Avizul Guvernului nu există la etapa actuală și de aceea și în comisie nu putem discuta acest subiect. Dar dacă Frațiunea Partidului Comuniștilor, chiar e binevenit aceasta, au bani din buget să mărească bursele, ar fi foarte frumos din partea Partidului Comuniștilor. Dar la etapa actuală Guvernul nu ne-a dat avizul respectiv.

Vă mulțumesc.

Aveți grijă, aveți foarte mare grijă de studenți. Aveți, vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Da, într-adevăr, avizul Guvernului nu este. Nici din informația disponibilă în Secretariatul Parlamentului avizul Guvernului nu este. Luînd în considerare și articolul 131 din Constituție, un astfel de subiect nu poate fi adoptat în Parlament, dar asta nu înseamnă că nu poate fi discutat, evident, fără avizul Guvernului în prima lectură. Avizul Guvernului nu există.

Dragi colegi,

La acest subiect dacă sînt alte opinii?

La acest subiect, domnule Țap?

La acest subiect, domnule Balan?

Nu.

Atunci supun votului. Vroiam să supun votului ceea ce ați propus. (*Rumoare în sală.*)

Vă rog frumos, doamnă Șupac, precizare.

Doamna Inna Șupac:

Eu totuși propun... stimați colegi și domnule Candu, totuși noi o să încercăm acum să vedem cine este țap ispășitor. Da, într-adevăr, este legea, este Constituția, dar este și Regulamentul Parlamentului, conform căruia este și un termen-limită a celor 30 de zile pentru Guvern, ca să dea avizul respectiv și cele 60 de zile pentru comisia de fond.

Și pentru viitor, solicitarea noastră din partea fracțiunii către dumneavoastră, ca Președinte al Parlamentului, totuși să dispuneți, ca și organele respective, și comisiile de profil, dar și Guvernul să ia în considerare aceste termene stabilite de Regulamentul Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Cine este pentru introducerea pe ordinea...

La acest subiect domnul Batrîncea a avut o revelație și vrea să ne povestească.

Poftiți.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da, mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Parlamentul nu este o anexă a Guvernului și ceea ce propune Parlamentul, Guvernul trebuie să exercite. Și atunci când este vorba de careva necesități financiare, Guvernul trebuie să întreprindă măsuri.

Vă informez că pe site-ul Guvernului Republicii Moldova este proiectul care presupune creșterea, majorarea burselor cu 20 de lei. Este bătaie de joc. Toți în campania electorală au promis majorări de două, trei ori ale burselor. Cu 20 de lei, stimați colegi, cu inflația de 20% – 20 de lei, cu creșterea prețurilor ș.a.m.d.

Și de aceea, într-adevăr, trebuie să revenim, domnule Președinte și stimați colegi, să examinăm și să găsim posibilități financiare pentru a majora tinerilor bursele. Este, dacă vreți, și datoria Parlamentului, dar Guvernul trebuie să găsească soluții și trebuie să vină și să propună Parlamentului: iată, este voința politică a Parlamentului, poftim, care sînt soluțiile, dar nu așa că noi așteptăm la mai multe proiecte avizul Guvernului și Guvernul demonstrează că ei sînt mari „nacialnici” și niciodată nu vine nici un aviz pozitiv.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Cer scuze pentru inducerea în eroare.

Dragi colegi,

Am fost informat și acum mi s-a prezentat, avizul Guvernului a fost emis la acest subiect și a fost emis foarte repede, de altfel, doamnă Șupac, în septembrie anul 2017. Dacă proiectul dumneavoastră a fost în iulie 2017, a fost proiectul lansat, avizul Guvernului este negativ. Și luînd în considerare prevederile Constituției, articolul 131 din Constituție – subiectul nu poate fi pus în discuție.

Vă mulțumesc foarte mult.

La acest subiect alte discuții nu mai sînt.

O altă propunere... o altă propunere pentru ordinea de zi.

Doamnă Șupac,

Dumneavoastră n-ați auzit, ați fost probabil foarte ocupată cu disputele cu domnul Hotineanu. Da, am făcut trimitere la articolul 131 din Constituția Republicii Moldova, care este mai presus de Regulamentul Parlamentului ca și lege. (*Rumoare în sală.*)

Nu trebuie să sunați la judecători. Dacă sunați la judecătorii Curții Constituționale, o să faceți un abuz și s-ar putea să fiți pedepsită prin lege.

Și trecem la următorul demers. Din partea Comisiei protecție socială, sănătate și familie se propun câteva proiecte de legi pentru ședința de astăzi și de mâine – 22 și 23 februarie. Și eu am să nominalizez câte unul, iar dumneavoastră, doamnă Buliga, președintele comisiei, o să veniți cu argumentele regulamentare.

Solicitați includerea pe ordinea de zi a ședinței plenului a proiectului nr. 30 din 12 februarie 2018, proiectul de Lege pentru modificarea Legii privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.

Vă rog frumos, argumentați-vă propunerea.

Doamna Valentina Buliga:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Cu adevărat, este inițiativa Guvernului care vine să majoreze cuantumul alocațiilor sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni: cu 20 la sută, de la 1 ianuarie 2018 – alocații sociale pentru persoanele cu dizabilități din copilărie, cu 10 la sută, de la 1 aprilie 2018 – alocații sociale pentru persoanele cu dizabilități și cu 5 la sută – alocații sociale pentru persoanele vârstnice. În total, vor beneficia de această majorare 78 de mii 100 persoane.

Rog să acceptați includerea în agenda zilei de azi sau mâine.

Domnul Andrian Candu:

Numai puțin. La acest subiect dacă sînt alte propuneri. Nu sînt alte propuneri la acest subiect. Iată de ce supun votului pentru cînd: pentru mâine sau pentru astăzi?

Doamna Valentina Buliga:

.... și astăzi, da, numai dacă invităm ministerul, nu este astăzi.

Domnul Andrian Candu:

Mai bine să-l invităm atunci, în mod regulamentar...

Doamna Valentina Buliga:

Pe mâine.

Domnul Andrian Candu:

... mîine. Şi atunci supun votului. Cine este pentru a fi introdus pe ordinea de zi proiectul nr. 30 din 12 februarie 2018, cu argumentele expuse de doamna preşedinte Buliga, pentru ziua de mîine, 23 februarie, rog frumos să vă pronunţaţi prin vot.

Majoritatea celor prezenţi în sală au susţinut introducerea pe ordinea de zi de mîine a proiectului nr. 30 din 12 februarie 2018.

La fel, un demers pentru introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr. 31 din 12 februarie 2018, proiectul de Lege pentru modificarea şi completarea unor acte legislative.

Vă rog frumos, doamnă Buliga, poftiţi.

Doamna Valentina Buliga:

Vă mulţumesc mult, domnule Preşedinte.

Este un proiect, iniţiativă legislativă a 3 autori: Candu, Buliga şi Stratan, care vin să propună unele modificări la Legea nr. 166 din 20 octombrie 2017 cu privire la tichetele de masă, la fel, în contextul aducerii în concordanţă cu Legea nr. 166 din 20 octombrie 2017, pentru a reglementa această... punerea în aplicare a acestei legi în contextul elaborării de către Guvern a unui Regulament unic.

Rog să acceptaţi introducerea, se poate şi pentru ziua de astăzi.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulţumim foarte mult.

Vă rog frumos dacă sînt propuneri sau obiecţii la acest subiect. Nu sînt.

Pentru cînd, doamnă Buliga, să supun votului, pentru astăzi, pentru mîine?

Doamna Valentina Buliga:

Cum reuşim.

Domnul Andrian Candu:

Cum reuşim...

Doamna Valentina Buliga:

Astăzi, domnule Preşedinte insistăm, rugăm.

Domnul Andrian Candu:

Bine. Cine este pentru a fi introdus proiectul nr. 31 din 12 februarie 2018 pe ordinea de zi de astăzi, 22 februarie, vă rog frumos să vă pronunţaţi prin vot.

Majoritatea celor prezenţi în sală au susţinut introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr. 31 pentru ziua de astăzi.

Vă rugăm frumos, Secretariatul, să suplimentaţi ordinea de zi de astăzi şi să repartizaţi materialele deputaţilor.

Și un ultim subiect ține de nr. 175 din 2 februarie 2018, o lege care se află la reexaminare, fiind expeditată repetat de Președintele Republicii Moldova.

Și vă rugăm frumos, doamnă Buliga, dacă ați putea să vă referiți la ea și cu argumentele expuse.

Doamna Valentina Buliga:

Domnule Președinte,

În cadrul comisiei a fost reexaminat proiectul de Lege privind exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri. Au fost examinate obiecțiile expuse de către Președintele Republicii Moldova.

De aceea comisia propune să fie introdus în agenda zilei de mâine proiectul sub nr. 175 din 15 ianuarie 2018.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

La acest subiect, vă rog frumos, dacă sînt alte opinii. Nu văd alte opinii la acest subiect.

Doamnă președinte,

Pe cînd: pe astăzi, pe mâine?

Doamna Valentina Buliga:

Pentru ziua de mâine, domnule Președinte.

Domnul Andrian Candu:

Pentru ziua de mâine.

Vă mulțumim foarte mult.

Cine este pentru a introduce pentru ziua de mâine, data de 23 februarie, subiectul legat de reexaminarea și, eventual, reconfirmarea votului de Parlament ce ține de Legea privind exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut introducerea pe ordinea de zi de mâine a acestui subiect.

Rugăm Secretariatul să ne pregătească suplimentul la ordinea de zi și mâine acest subiect va fi introdus.

Dragi colegi,

Biroul permanent al Parlamentului, în ședința sa de ieri, a venit cu o propunere privind suplimentarea ordinii de zi pentru ziua de astăzi, 22 februarie, și pentru ziua de mâine, 23 februarie, cu referire la moțiunea simplă, luînd și o decizie în privința examinării și dezbaterii moțiunii simple propuse de Frațiunea Partidului Socialiștilor. Și suplimentul la ordinea de zi a fost repartizat, vedeți care sînt subiectele.

Biroul permanent s-a expus prin a susține această decizie. Rog plenul Parlamentului, la fel, să se pronunțe.

Cine este pentru a aproba suplimentul, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Suplimentul a fost astfel aprobat.

Ordinea de zi este aprobată. Voi da cuvânt, bineînțeles, colegilor din comisii și autorilor proiectelor de legi, că am înțeles că sînt unele care presupun retragerea de pe ordinea de zi.

Vreau să vă anunț că dezbateră moțiunii simple, mîine, va avea loc la ora 12.00. Astfel, a fost... am agreeat și cu ministrul Chiril Gaburici, și cu colegii săi din minister și din Guvern, la ora 12.00, mîine dezbateră moțiunea simplă.

Pînă la acea oră, de la 10 pînă la 12, vom dezbate subiectele de pe ordinea de zi de mîine.

Domnule Lebedinschi,

Înțeleg că sînt subiecte pe care le-ați retras de pe ordinea de zi de astăzi.

Vă rog frumos, aveți cuvîntul.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Da. Vă mulțumesc.

Domnule Președinte,

Vreau să vă atrag atenția dumneavoastră că în Parlament s-a format o practică destul de vicioasă cînd comisiile de fond nu examinează în termenul stabilit de Regulamentul Parlamentului proiectele de legi. Și în cazul dat, două proiecte de legi care au fost înaintate în luna februarie și în luna martie anul 2017, au fost examinate în comisia de fond abia în anul 2018, dar și-au pierdut actualitatea, deoarece între timp Parlamentul a examinat proiectul de lege prezentat de către Guvern în luna noiembrie și a fost adoptată Legea nr. 100.

De aceea solicit proiectele de legi nr. 14 și nr. 129 din anul 2017... nr. 4 și nr. 5 din ordinea de zi, să fie excluse din ordinea de zi și retrase din procesul legislativ.

Domnul Andrian Candu:

Dumneavoastră ați făcut deja demersurile oficiale...

Domnul Adrian Lebedinschi:

Da, le-am făcut și în scris.

Domnul Andrian Candu:

... sînt și scrisorile care au fost înregistrate în Secretariatul Parlamentului.

Potrivit procedurilor legislative care sînt, aceste subiecte sînt considerate retrase de pe ordinea de zi. Şi doar anunţăm plenul că subiectele nr. 4 şi nr. 5 de pe ordinea de zi de astăzi cu referire la proiectele nr. 14 şi nr. 129, ele nu vor mai fi examinate, fiind retrase din procedura legislativă.

Domnule Ion Balan,

Vă rugăm frumos, ce ţine de proiectele care sînt în Comisia agricultură şi industrie alimentară.

Vă rugăm frumos.

Domnul Ion Balan:

Domnule Preşedinte,

Este vorba de proiectul nr. 283. Preşedintele Adunării Populare a Găgăuziei astăzi a solicitat ca să fie exclus din ordinea de zi acest proiect de lege, din motivul că nu poate nici dînsul, nici adjuncţii săi să vină să prezinte proiectul de lege în plenul Parlamentului. De aceea se propune excluderea.

Domnul Andrian Candu:

Astăzi.

Dar mîine?

Domnul Ion Balan:

Poftim?

Domnul Andrian Candu:

Dar mîine?

Domnul Ion Balan:

Nici mîine tot. Nici mîine.

Domnul Andrian Candu:

Bine. El este votat de plenul Parlamentului pe ordinea de zi.

Noi îl transferăm pentru săptămîna viitoare şi rămîne pe săptămîna viitoare.
(*Rumoare în sală.*)

Propuneţi excluderea, asta au propus autorii.

Domnul Ion Balan:

S-a propus excluderea.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Cine este pentru a exclude proiectul nr. 283 din 21 septembrie 2017 de pe ordinea de zi, vă rog frumos să vă pronunţaţi prin vot.

Acesta astfel, cu majoritatea voturilor celor prezenți, colegilor prezenți din sala plenului, a fost exclus de pe ordinea de zi.

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Mudreac,

Vă rugăm frumos.

Domnul Radu Mudreac:

Da. Vă mulțumesc.

Vreau să mă refer la proiectul nr. 151 din 17.05.2017 de a fi transferat pentru bisăptămînală următoare, reieșind din faptul că azi-mîine reprezentanții Guvernului nu pot să vină să prezinte proiectul dat și s-a solicitat transferarea pentru perioada ulterioară.

Domnul Andrian Candu:

Deci dumneavoastră vă referiți la subiectul nr. 5 de pe ordinea de zi de mîine, proiectul nr. 151 din 17 mai 2017 să fie transferat pentru săptămîna viitoare.

Domnul Radu Mudreac:

Exact.

Domnul Andrian Candu:

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Acest subiect este transferat pentru săptămîna viitoare.

Probabil, sînt alte demersuri de procedură.

Domnule Ceauș,

Vă rog frumos, poftiți.

Ați făcut solicitare de a lua cuvîntul. Nu? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Vă rugăm frumos.

Microfonul dumneavoastră nu este apăsător? Arătați-l.

Straniu.

Tehnicienii,

Domnul... Acum abia a fost pornit microfonul. Puteți să-l deconectați.

Tehnicienii,

Corecți atunci. (*Gălăgie în sală.*)

Doamnă Șupac,

Vă rog frumos, de procedură.

Doamna Inna Șupac:

Stimați colegi,

Domnule Candu,

Eu vreau să vă aduc aminte... de procedură, da, că existența unui aviz negativ al Guvernului niciodată nu a fost o piedică ca de mai multe ori noi să discutăm, totuși, proiectele de legi, noi am avut astfel de precedente, numai că, într-adevăr, noi avem nevoie de raportul respectiv al comisiei de profil.

Ne pare rău că comisia de profil, condusă de către domnul Hotineanu, cu toate că dumneavoastră ați spus deodată că avizul Guvernului a fost trimis, domnul Hotineanu nu a emis acest raport.

Și noi solicităm, fracțiunea noastră, domnule Candu, ca dumneavoastră, conform articolului 52 alineatul (2) al Regulamentului Parlamentului, în cazul în care comisia permanentă sesizată în fond depășește termenul indicat la alineatul (1), adică cele 60 de zile, Președintele Parlamentului poate desemna o altă comisie permanentă sesizată în fond pentru dezbateră proiectului de act legislativ.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult. (*Rumoare în sală.*)

Vom examina de ce sînt rețineri și vom discuta acest subiect la următoarea ședință a Biroului permanent.

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnul Țap, în continuare.

Vă rugăm frumos.

Domnul Iurie Țap:

Domnule Președinte,

În ordinea de zi pentru astăzi sub nr. 2 se regăsește proiectul de Lege pentru modificarea Codului de executare.

Pornind de la faptul că domnul Deliu este în concediu medical, solicităm transferarea proiectului pentru ședințele următoare.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da, este motivat transferul.

Rog colegii să susținem transferul proiectului nr. 200 din 19 iunie 2017 pentru următoarea săptămână.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Astfel, proiectul nr. 200 din 19 iunie 2017, subiectul nr. 2 de pe ordinea de zi, este transferat.

Domnule Bejan,

Vă rog frumos, de procedură, poftiți.

Domnul Valerian Bejan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Președinte,

Recent, dumneavoastră ați vociferat o intenție nobilă de a implementa votul electronic la următoarele alegeri parlamentare, un lucru binevenit din punctul meu de vedere. Dar ce ne facem, așa și n-am primit răspuns, referitor la votul electronic în Parlament. Care-i situația cu dînsul?

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Rog frumos, prin reprezentantul pe care-l aveți în Biroul permanent, să invocați, să ridicați acest subiect și la Biroul permanent putem discuta în detaliu acest subiect.

Doar, ca o scurtă informație, vă declar că Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, cu care se colaborează pe acest domeniu, deja a lansat oferta tender pentru a selecta compania ce va dezvolta și va instala în Parlamentul Republicii Moldova sistemul e-Parlament care are și partea sa de votare, de e-voting.

Banii sînt și din partea partenerilor de dezvoltare, în mare parte partenerii de dezvoltare ne ajută cu implementarea sistemului, dar și bugetul Parlamentului.

Orice altă informație o puteți obține de la Secretariatul Parlamentului sau poate fi discutată la următoarea ședință a Biroului permanent.

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, doamna Zotea.

Doamna Alina Zotea:

Mulțumesc frumos, domnule Președinte.

Cu toții asistăm în ultimele zile la tăierile barbare ale arborilor din spatele Parlamentului. Cu ochiul liber se vede că acești arbori au fost verzi și sănătoși. Respectiv, nu există nici un temei legal și nici o necesitate ca aceștia să fie tăiați.

Domnule Președinte,

Spuneți-ne, vă rog, oare comoditatea viitorilor deputați de a parca în spatele Parlamentului este mai importantă decît valoarea și frumusețea acestor copaci?

Vă rog frumos să ne explicați.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Subiectul respectiv a fost discutat la Biroul permanent. A fost dată toată informația cu referire la replantarea arborilor din spatele Parlamentului în fața Parlamentului și curățarea acelor care erau bolnavi.

Vă mulțumesc foarte mult.

O zi bună în continuare. *(Voce nedeslușită din sală.) (Rumoare în sală.)*

Dumneavoastră, probabil, îi cunoașteți foarte bine, luînd în considerare că Partidul Liberal a deținut funcția de Primar al Chișinăului, dumneavoastră, probabil, mai aveți posibilitatea, dar și ca deputat, aveți posibilitatea să faceți demersurile necesare la Întreprinderea „Spații Verzi” care este în subordinea Primăriei și să primiți absolut toată informația de la „Spații Verzi”. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Stimată doamnă,

Primăria e a orașului și în consiliul municipal, cu siguranță, PD-ul nu are nici o majoritate.

Dacă nu știți, întrebați colegii din Frațiunea Partidului Liberal din consiliul municipal.

Și, în general, doamnă Zotea, stimată doamnă Zotea,

Există Regulamentul Parlamentului care presupune o anumită disciplină și regulă aici, în sala plenului.

Și eu am să rog atît colegii din majoritatea parlamentară, cît și colegii din opoziție, să urmăm întocmai Regulamentul Parlamentului și atunci vom fi mult mai eficienți, vom fi mult mai transparenți, și lucrul cel mai important, vom fi mult mai benefici pentru țară și pentru cetățenii Republicii Moldova.

Vă rog frumos să atrageți atenție la ceas – este 10.40. Discuțiile neterminabile sau continue despre arbori sau de altele, care au avut loc deja la Biroul permanent... *(voce din sală)* care au avut loc deja la Biroul permanent...

Stimată doamnă,

Vreau să vă spun că în Biroul permanent aveți un reprezentant, care este președintele fracțiunii, care, cu regret, nu prea vine la lucrările Biroului permanent, ceea ce iar presupune lipsă de disciplină.

Iată de ce, vă rugăm frumos să vă organizați, să vă disciplinați și după care să ridicați subiecte importante pentru națiune.

Vă mulțumim foarte mult.

Să trecem la lucru. *(Voci din sală.)*

Și în continuare, luînd în considerare ordinea de zi, vă rugăm frumos să trecem la examinarea subiectelor de pe ordinea de zi, și anume primul proiect nr. 31 din 15 februarie 2017, proiect de Lege pentru modificarea și completarea Codului subsolului.

Și acest subiect este prezentat de domnul Vlas, vă rugăm frumos, proiectul nr. 31 din 15 februarie 2017.

Domnul Ștefan Vlas:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Propun atenției dumneavoastră proiectul de Lege privind modificarea și completarea Codului subsolului, și anume noțiunea de „groapă de împrumut”. Ținând cont de faptul că pe parcursul implementării prevederilor Strategiei Naționale de Dezvoltare, și anume la Capitolul „Construcția și reabilitarea drumurilor în Republica Moldova”, a apărut o problemă ce ține de extinderea sectoarelor de construcție a drumurilor, și anume necesitatea de pământ suplimentar de care este nevoie pentru construcția rambleurilor a sectoarelor de drum care se extind și nesoluționarea acestei probleme poate prejudicia și economia națională, atât și partenerii de dezvoltare care vin cu finanțare la construcția drumurilor.

Mai mult decât atât, în urma construcției, adică pe perioada precedentă, mulți din executorii de construcție a drumurilor, drumarii și partenerii străini care construiesc, s-au ales ca multe dosare în privința extragerii solurilor din locuri neautorizate. De aceea noi venim să completăm legislația, și anume Codul subsolului, de a da posibilitate ca aceste „gropi de împrumut” să fie coordonate cu Ministerul Mediului, anume la extragerea nisipului argilos și argilei nisipoase pentru construcția sectoarelor noi de drum.

Deci vă rog să susțineți acest proiect de lege, că este doar în beneficiul constructorilor de drumuri în Republica Moldova.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa autorilor.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Vlas.

Și îl rugăm foarte mult pe domnul Mudreac, președintele Comisiei mediu și dezvoltare regională, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Domnul Radu Mudreac:

Onorat Parlament,

Comisia mediu și dezvoltare regională a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului subsolului, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament și comunică următoarele.

Procedura de înaintare a proiectului corespunde cerințelor articolului 73 din Constituție și articolului 47 din Regulamentul Parlamentului.

Inițiativa legislativă respectivă propune completarea Codului subsolului cu un termen nou „gropi de împrumut” și stabilește că folosirea subsolului pentru realizarea și utilizarea gropilor de împrumut se va efectua în conformitate cu proiectele tehnice, fără atribuirea perimetrului minier, în condițiile determinate de Ministerul Mediului.

Analizând proiectul de lege în cauză, în special noțiunea de „gropi de împrumut”, menționăm că această noțiune este specifică terminologiei în domeniul construcției drumurilor, iar definiția propusă de autori nu corespunde celei din literatura de specialitate. Astfel, conform dicționarului „Termeni de specialitate exploatare drumuri”, „groapa de împrumut” este săpătură de formă regulată, executată în afara amprizei drumului, pe o suprafață bine precizată prin proiect, în vederea obținerii pământului necesar executării rambleurilor.

La fel, potrivit dicționarului explicativ ecologic, „groapa de împrumut” este groapa conștient realizată de constructori pentru luarea unor importante cantități de materiale utilizate în construcții. Deci constatăm că prin utilizarea gropilor de împrumut ar putea fi extrase necontrolat zăcăminte de substanțe minerale utile, inclusiv larg răspândite, cum ar fi: nisip, argilă, piatră de construcție, nisip argilos și argilă nisipoasă, care conform articolului 6 alineatul (1) din Cod sînt recunoscute drept bogății ale subsolului Republicii Moldova.

Norma propusă la punctul 2 stabilește că de competența Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale ține realizarea și utilizarea gropilor de împrumut, însă agenția ar putea să examineze materiale pentru elaborarea proiectului tehnic sau să emită avizul cu privire la lipsa sau existența zăcămintelor de substanțe minerale utile explorate pe sectorul preconizat pentru construcția gropii de împrumut.

Evidențiem și conflictul de norme între completarea propusă la articolul 64 din proiect și articolul 9 litera i) din Codul subsolului, care prevede că de competența Guvernului ține stabilirea modului de folosire și protecție a subsolului, de elaborare și aprobare a standardelor, normelor și regulilor corespunzătoare și nu de ministerul de resort.

Și Guvernul Republicii Moldova, în avizul său, consideră că proiectul de lege nu definește clar destinația gropilor de împrumut, lipsesc condițiile clare și restrictive de autorizare a gropilor de împrumut, organul competent și condițiile în care ultimul autorizează exploatarea lor, norme tehnice de exploatare a acestora și modalitatea de restabilire a gropilor de împrumut, inclusiv termenele în care se restabilesc și cine este responsabil de restabilirea acestora.

Ca urmare a examinării proiectului de lege, Comisia mediu și dezvoltare regională, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință (8 deputați), propune respingerea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Codului subsolului nr. 3 din 02.02.2009, înregistrat cu nr. 31 din 15 februarie 2017.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

În continuare, întrebări în adresa comisiei. Și domnul Vlas, vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Ștefan Vlas:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule președinte al comisiei,

Proiectul care astăzi a fost votat și respins, adică amânat pentru săptămâna viitoare este similar, exact cu proiectul nostru nr. 31 care a fost înregistrat, adică este dată și noțiunea de „groapă de împrumut” și e exact, similar. Acela corespunde, dar al nostru nu corespunde? Sau cum să înțelegem?

Domnul Radu Mudreac:

Eu am prezentat pe proiectul nr. 31. La rîndul său... și am expus poziția comisiei, prin raportul comisiei. La prezentarea proiectului nr. 151 va fi prezentat și raportul la proiectul nr. 151 și o să vedeți care o să fie și poziția comisiei.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Vlas,

Vă rog frumos, precizare sau a doua întrebare.

Domnul Ștefan Vlas:

Noi o cunoaștem, și noțiunea de „groapă de împrumut” este similară cu proiectul nr. 61. Examinați și vedeți că e aceeași, practic.

Bine, așteptăm să...

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu mai sînt alte întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Mudreac.

Dragi colegi,

Luînd în considerare agenda care este, cu suplimentele respective, vă rog să stabilim ora votului, ora 13.00 și... ca să ne organizăm mai bine și toți colegii să știe să revină în sala plenului pentru vot.

Și în continuare, următorul subiect... Încheiem, astfel, dezbaterile la proiectul nr. 31 din 15 februarie 2017 și vom trece la procedura de vot la ora 13.00.

Vă rugăm frumos să examinăm următorul subiect de pe ordinea de zi, și anume subiectul nr. 3, proiectul nr. 119 din 14 aprilie 2017, proiect de Lege pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală.

În rugăm frumos pe domnul Lebedinschi să vină la tribuna principală.

Între timp, îl rugăm frumos pe domnul Ghimpu, dacă are ceva de menționat de procedură.

Vă rugăm frumos, domnule Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

De procedură.

Mulțumesc frumos, domnule Președinte.

Am înțeles că vi-i dor de mine. Vreau să anunț că eu nu aduc la cunoștință la ședința fracțiunii tot ceea ce aud la ședința Biroului permanent. Precum, dumneavoastră ați zis: copacii care au fost tăiați aici în curte au fost uscați. Este un neadevăr și eu nu vreau să spun ceea ce spuneți dumneavoastră, că nu-mi permite educația. Și dacă nu credeți, vă invit pe toți deputații să ieșim afară, în curte și să vedem: nici un copac nu este uscat aici, toți copacii sînt sănătoși, vii. Și, astfel, reiese că dumneavoastră m-ați mințit pe mine, că eu v-am crezut, dar acum cînd m-am uitat – copacii sînt sănătoși și vii și nu știu ce copaci ați mutat în fața Parlamentului.

Așa că ce ține de Biroul permanent, vă rog, nu sînteți director de întreprindere să îmi dați mie disciplină, vin, nu vin. Doar ieri n-am fost. Și ar fi corect să fiți doar un speaker, așa cum prevede Regulamentul. Eu răspund pentru prezența mea sau neprezența, nu dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Domnule Lebedinschi,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Vă mulțumesc.

Onorat Plen,

Vreau să vă atrag atenția dumneavoastră că, potrivit articolului 20 alineatul (2) al Legii cu privire la avocatură, precum și punctul 6 subpunctul 2 al Hotărîrii Guvernului nr. 158 prevede că mandatul avocatului urmează să fie contrasemnat de ... împuternicirile care îi sînt acordate avocatului urmează să fie contrasemnate de către clientul său pe versoul mandatului.

Cu părere de rău, din practica care s-a format la noi, doar în procesele civile această normă este respectată obligatoriu și mandatul avocatului este semnat de către client. Astfel, deoarece Codul civil expres prevede nulitatea împuternicirilor acordate de client, dacă nu au fost expres prevăzute în mandat, iar Codul de procedură penală nu prevede astfel de normă.

Noi venim cu propunerea ca în articolul 68 alineatul (5) al Codului de procedură penală să fie inclusă prevederea „fără consimțămîntul persoanei care o apără”, adică persoana nu poate să fie apărută de către apărător fără consimțămîntul

lui și, respectiv, această împuternicire să fie exprimată prin aplicarea semnăturii pe versoul mandatului apărătorului sau confirmat printr-o cerere olografă.

Explic care-i necesitatea să fie cererea olografă. Noi avem multiple cazuri când persoana este arestată și este schimbat avocatul, respectiv doar prin această cerere olografă poate fi confirmat dreptul avocatului sau dacă persoana se află în afara hotarelor țării tot depune o astfel de cerere, ceea ce-i permite apărătorului să reprezinte interesele.

În afară de aceasta, venim cu propunerea ca în articolul 70 alineatul (1) punctul 1 să fie introdusă expres sintagma „cu consimțământul exprimat sub orice formă în cazul bănuitului, învinuitului, reprezentantului legal al acestuia și, respectiv, prin aplicarea semnăturii pe versoul mandatului apărătorului sau confirmat printr-o cerere olografă, în cazul inculpatului”.

Vreau să vă atrag atenția că, de fapt, necesitatea acestei modificări a intervenit în baza Recomandării Curții Supreme de Justiție nr. 94 din 24 noiembrie 2016, care au prevăzut că practica formată în cadrul procesului penal este dăunătoare și, respectiv, există cazuri când ulterior inculpatul refuză, precum că i-a fost acordat drepturile sale ... i-a acordat apărătorului respectiv. Și în aceste cazuri sînt nevoiți să recunoască încălcarea dreptului la apărare, ceea ce tergiversează examinarea procesului.

Solicite să fie acordat votul.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Întrebări nu văd.

Domnul Andrian Candu:

Întrebări, parcă, nu sînt, domnule Lebedinschi, într-adevăr.

Și o rugăm pe doamna Apolschii, președintele Comisiei juridice, numiri și imunități, să ne prezinte raportul comisiei.

Vă rugăm frumos.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat Parlament,

Comisia a examinat proiectul care vizează completarea Codului de procedură penală, inițiativă legislativă a unui grup de deputați. Guvernul, în avizul său, nu susține inițiativa menționată, invocînd faptul că legislația națională conține deja prevederi care reglementează problema dată.

Astfel, potrivit articolului 60 alineatul (2) din Legea cu privire la avocatură împuternicirile avocatului se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a acestuia se aprobă de către Guvern.

În aceeași ordine de idei, Guvernul menționează că, în corespundere cu punctul 6 subpunctul 2 din Hotărîrea Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 „Cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar”, se stipulează în detalii procedura potrivit căreia pe versoul mandatului se înserează în mod obligatoriu: numele și prenumele clientului, împuternicirile avocatului, semnătura clientului sau, după caz, a avocatului.

În aceste condiții, comisia, cu votul majorității, a decis să propună plenului Parlamentului respingerea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală nr. 122 din 14 martie 2003.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Întrebări în adresa comisiei.

Domnule Nesterovschi,

Vă rog frumos.

Da.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Dau eu în locul lui Nesterovschi.

Domnul Andrian Candu:

Bineînțeles, nu sînteți dumneavoastră domnul Nesterovschi.

Domnule Lebedinschi,

Pentru stenogramă, vă rog frumos.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Vă mulțumesc.

Doamnă președinte,

Dumneavoastră ați menționat ceea ce am spus și eu, că atît Legea cu privire la avocatură, cît și Hotărîrea Guvernului nr. 158 prevăd expres că mandatul avocatului urmează să fie contrasemnat pe versou.

Dar, în același timp, Hotărîrea Curții Supreme de Justiție, de fapt, Recomandarea Curții Supreme de Justiție din 2016 expres stipulează că: această normă este încălcată în cadrul procesului penal. Ceea ce duce la, să spunem așa, achitarea sau restituirea cauzelor în instanța de apel sau în instanța de fond.

Pentru ca să ... Nu credeți că este mai rezonabil să introducem această prevedere și în Codul de procedură penală? Ceea ce va lichida aceste neajunsuri. În general, procedura penală trebuie să fie mult mai dură și mai clară pentru toți, să nu lăsăm posibilitatea de explicații de către cine vrea.

Mulțumesc.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc.

Vreau să vă spun că recomandările Curții Supreme de Justiție, așa cum ați spus și dumneavoastră, nu sînt obligatorii. Faptul că este constatat de către Curtea Supremă de Justiție că se încalcă această cerință și această formă a îndeplinirii mandatului, asta nu înseamnă că noi în legislație nu avem reglementare. Și eu m-am referit că este reglementare vizavi de completarea acestui mandat, care este un formular de evidență strictă și nu este necesară o dublare a acestei norme. Se aprobă modelul, dar asta există și în legea care ghidează avocații în activitatea lor, unde este indicat cum se îndeplinește un asemenea mandat.

Mulțumesc.

Noi am discutat la comisie în detaliu toate lucrurile acestea. OK.

Domnul Andrian Candu:

Da, vă rog precizare, domnule Lebedinschi. De la microfonul domnului Nesterovschi.

Vă rog.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Vă mulțumesc.

Doamnă președinte,

În cazul dat noi, într-adevăr, nimerim într-o dilemă. Codul de procedură civilă expres prevede anumite drepturi: cum este depunerea cererii, cum este depunerea cererii spre executare, apelul, recursul, cînd, dacă nu sînt prevăzute expres în mandat, ele sînt considerate nule. Dacă nu sînt contrasemnate. În Codul de procedură penală nu este o astfel de normă. Și anume din acest considerent instanțele de judecată în procedură civilă îi obligă clientul să fie contrasemnat mandatul, dar în procesul penal nu-i obligă.

Noi vorbim despre o lege și despre o hotărîre de Guvern care ... o lege specială, ceea ce e legat de Legea cu privire la avocatură și vorbim despre hotărîrea de Guvern care-i o hotărîre ...

Doamna Raisa Apolschii:

Cu tot respectul, stimate coleg, eu am răspuns deja la această întrebare, alt răspuns nu am să vi-l ofer. Dar, totodată, eu am vrut să vă întreb: atunci cînd ați pregătit sau cînd v-ați inspirat pentru a pregăti acest proiect de lege, ați analizat vreo statistică care ... o asemenea neîndeplinire sau în forma în care v-o doriți

dumneavoastră și o vedeți dumneavoastră de neîndeplinire a dus la încălcarea drepturilor inculpaților, bănușilor? Dacă aveți așa date măcar cel puțin. Pentru că asta, înțeleg că, se urmărește drept scopul acestui proiect de lege.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Ultima precizare, domnule Lebedinschi, vă rugăm frumos.

Domnul Adrian Lebedinschi:

De fapt, e răspuns la întrebarea doamnei președinte. În jur de 5–7% de astfel de procese în instanțele ulterioare, potrivit statisticii care este prezentată de către Curtea Supremă. Da, circa 5–7% din clienți declară în instanțele ulterioare că ei nu l-au împuternicit pe avocat sau că avocatul nu și-a abuzat drepturile sale sau că avocatul nu și-a executat obligațiunile sale.

Pentru ca să excludem astfel de situații, noi venim atît să apărăm drepturile clienților avocașilor, cît și avocașilor și instanța de judecată să nu aibă astfel de teme de abuzuri.

Doamna Raisa Apolschii:

Stimate coleg,

Noi putem să discutăm la infinit, pentru că sîntem din domeniu și cunoaștem despre ce discutăm. Dar vreau să vă spun un lucru, atunci cînd se examinează în cadrul ședinței o cauză penală, judecătorul este obligat, conform Codului de procedură civilă, explicîndu-i drepturile inculpatului, să-l întrebe sau să confirme dacă acesta este de acord ca să-i apere interesele anume acest avocat. În caz contrar, se fac modificările pe care le cunoașteți.

Eu nu cred că disputa asta... Bine, ea este utilă poate pentru multă lume, dar noi cred că înțelegem despre ce discutăm astăzi.

Eu cred că este suficientă reglementarea, părerea mea, cel puțin subiectivă, de fapt, și comisia a ajuns la această concluzie, este suficientă pentru completarea acestui mandat de avocat.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu mai sînt alte întrebări în adresa comisiei. Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr. 119 din 14 aprilie 2017 și vom reveni la procedura de vot la ora 13.00.

Și în continuare, dragi colegi, următorul subiect nr. 6 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege înregistrat cu nr. 145 din 12 mai 2017, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova.

La fel, prezintă domnul Lebedinschi, în numele grupului de deputați autori la acest proiect de lege.

Vă rugăm frumos.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Vă mulțumesc.

Onorat Plen,

De fapt, intervenim cu câteva propuneri de modificări în Codul penal, de bază pe care le considerăm, este articolul 121¹, includerea în Codul penal a noțiunii de „secret personal”.

Din practica formată, la moment se constată că de către organul de urmărire penală și, respectiv, procuratură sînt intentate un șir de dosare penale în baza articolului 177 al Codului penal, care sancționează fapta de încălcare a inviolabilității vieții personale și culegerea ilegală sau răspîndirea cu bună-știință a informațiilor ocrotite de lege despre viața personală.

Spre deosebire de secretul de stat, secretul comercial, secretul fiscal, ce mai este la noi acolo, secretul bancar, pînă și secretul medical, al corespondenței, toate aceste norme sînt prevăzute în acte legislative, iar atragerea la răspundere a persoanei în baza articolului 177 noi o facem pe baza intimei convingeri a organului... a ofițerului de urmărire penală sau în cazul... și a procurorului care ei la... după părerea lor, ei estimează: există secret al familiei sau secret personal ori nu.

Considerăm că această normă urmează să fie explicată în Codul penal și noțiunea dată să fie stipulată în articolul 121¹.

În afară de aceasta, propunem modificarea articolului 253. Potrivit doctrinelor la noi, la moment, articolul 253 prevede insolvabilitatea fictivă.

Doctrinile dreptului penal, de fapt, prevăd că insolvabilitatea reprezintă o normă civilă și nicidecum nu poate să fie folosită această noțiune în cadrul procesului, în cadrul dosarului penal.

La nivel internațional, încălcarea procedurii de insolvabilitate prin fraudă este considerată „bancrută”, o noțiune care este mai mult specifică dreptului penal. Anume dintr-această... din acest motiv intervenim cu propunerea să fie modificat articolul 253 și să fie numit „Bancruta frauduloasă” cu respectivele prevederi.

În afară de aceasta, vreau să vă atrag atenția dumneavoastră că există mai multe procese și sesizarea Colegiului Curții Supreme de Justiție către Curtea Constituțională cu privire la norma legală prevăzută de articolul 307 al Codului penal, și anume la moment este prevăzut în felul următor.

Unde-i el la noi – 307 „Pronunțarea unei sentințe, decizii, încheieri sau hotărîri contrare legii”. De fapt, prin noțiunea care este prevăzută aici, este recunoscut atît de către organele justiției ale Republicii Moldova, vorbim de Colegiul Curții Supreme de Justiție, cît și de... prin raportul Comisiei Internaționale a Juriștilor din anul 2013 că și Comisia de la Veneția a subliniat independența judiciarului, faptul că judecătorii dintr-un număr de state din estul

Europei se află într-o poziție dezavantajată, în special în relațiile cu procurorii, Raportul privind standardele europene referitoare la independența sistemului judiciar, partea a doua, pericolele competențelor exclusive ale procurorilor pentru independența judiciarului. Acest fapt a fost recomandat prin „Opinia amicus curiae” a Comisiei privind imunitatea judecătorilor pentru Curtea Constituțională a Republicii Moldova.

Faptul dat duce deseori la adoptarea unor decizii de către instanța de judecată contrar intimei lor convingeri, ceea ce duce la adoptarea unor decizii ilegale, de fapt, și condamnarea persoanelor doar în baza probelor acumulate în rechizitoriu.

În cazul dat, nu știu, diferite organizații obștești stabilesc cifre diferite începând de la 10 la 20% din persoanele care sînt condamnate în Republica Moldova precum că sînt condamnate ilegal, fără examinarea multilaterală și obiectivă a probelor.

Reieșind din aceasta, venim cu propunerea de a modifica articolul 307 în sensul ca instanța de judecată, în cazul adoptării unei hotărîri ilegale, să fie expres prevăzute toate metodele prevăzute de latura obiectivă stipulate în acest compartiment, ca să asigurăm atît instanța de judecată de eventualele comentarii și expresii din partea procuraturii, cît și persoanele implicate în proces.

Dacă...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos, domnule Lebedinschi.

Dragi colegi,

Cine are întrebări în adresa autorilor? Nu sînt întrebări.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Lebedinschi.

O rugăm frumos să vină la tribuna principală pe doamna Apolschii, președintele Comisiei juridice, numiri și imunități, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege nr. 145 din 12 mai 2017 pentru modificarea și completarea Codului penal.

Prin proiectul de lege se propune excluderea literei c) de la alineatul (5) articolul 34 (Recidiva) care prevede că la stabilirea stării de recidivă nu se va ține cont de antecedentele penale pentru faptele care nu constituie infracțiuni conform Codului penal, excluderea alineatului (1) al articolului 307, o nouă redacție a articolului 253.

Comisia a examinat avizele Guvernului, Centrului Național Anticorupție, comisiilor permanente și al Direcției generale juridice și concluzionează următoarele.

Excluderea reglementărilor de la litera c) alineatul (5) articolul 34 al Codului penal va crea o lacună de drept care va periclita principiul legalității incriminării. Mai mult decât atât, prin sintagma „fapte care nu constituie infracțiuni”, conform Codului penal, se înțeleg infracțiunile care nu mai sînt prevăzute în legea penală drept urmare a dezincriminării acestora. Astfel, acestea nu se referă la alte fapte ce nu constituie infracțiuni (contravenții, abateri disciplinare), conform explicațiilor din nota informativă.

Cu referire la reglementările de la punctul 2 din proiect menționăm că cadrul legal actual conține reglementări suficiente cu privire la informațiile protejate de stat, aici menționăm articolul 177 „Încălcarea inviolabilității vieții private”, articolul 178 „Violarea dreptului la secretul corespondenței”, articolul 204 „Divulgarea secretului adopției”, articolul 245¹⁰ „Obținerea ilegală și/sau divulgarea informațiilor ce constituie secret comercial sau bancar” ș.a.

De asemenea, articolul 177 al Codului penal incriminează fapta de culegere ilegală sau răspîndire cu bună-știință a informațiilor ocrotite de lege despre viața personală ce constituie secret personal sau familial. Prin informații ocrotite de lege se au în vedere toate informațiile prevăzute de lege a căror divulgare este sancționată, acestea incluzînd secretul bancar, medical, fiscal ș.a.

Reglementările articolului 253 urmează să fie păstrate în redacția actuală, or, fapta incriminată de proiect constituie o contravenție în temeiul articolului 288 din Codul contravențional.

Astfel, nu există o delimitare între fapta contravențională și fapta penală. Terminologia utilizată la punctul 4 din proiect urmează a fi constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative.

La punctul 5 din proiect menționăm că unele din faptele enumerate prin încălcarea cărora judecătorii cu bună-știință pronunță o hotărîre, sentință, decizie sau încheiere contrar legii reprezintă încălcări de procedură ce nu au incidență cu conținutul infracțiunii prevăzute la articolul 307, iar altele constituie temei de recurs, conform articolului 427 din Codul de procedură penală.

De asemenea, reglementările acestui punct din proiectul de lege vor produce o confuzie prin dublarea tipurilor de răspundere juridică pentru aceeași încălcare generînd un conflict de norme cu prevederile Legii nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, precum și a Legii privind organizarea judecătorească.

Menționăm că în conformitate cu Hotărîrea Curții Constituționale nr. 12 din 18 martie 2017, citez: „Prevederile privind răspunderea penală a judecătorilor trebuie interpretate astfel, încît să protejeze judecătorii de orice imixtiune arbitrară în funcțiile lor judiciare”, am încheiat citatul. Curtea a stabilit, iarăși citat: „Judecătorii pot fi trași la răspundere penală în temeiul articolului 307 din Codul

penal doar în cazul în care este probată indubitabil, dincolo de orice îndoială rezonabilă, intenția directă în pronunțarea unei hotărâri, sentințe, decizii sau încheieri contrare legii”. În acest context, este oportună păstrarea redacției actuale a articolului 307 din Codul penal.

În rezultatul examinării, proiectul de lege nu a acumulat numărul necesar de voturi. Drept urmare, Comisia juridică, numiri și imunități propune Parlamentului spre respingere proiectul de Lege nr. 145 din 12 mai 2017.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim foarte mult, doamnă Apolschii.

Încheiem aici dezbaterile la proiectul nr. 145 din 12 mai 2017.

Și vom reveni la procedura de vot la ora 13.00.

Dragi colegi,

Următorul subiect de pe ordinea de zi, subiectul nr.7 de pe ordinea de zi, este proiectul de Lege pentru completarea Codului de executare, proiectul nr. 227 din 13 iulie 2017.

Îl rugăm frumos pe domnul Novac, care este autorul proiectului, să ni-l prezinte.

Vă rugăm frumos să veniți la tribuna principală.

Domnul Grigore Novac:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi deputați,

Vă prezint atenției dumneavoastră proiectul nr. 227.

Și vreau să atrag atenția dumneavoastră că în instanțele de judecată au fost depuse mai multe acțiuni care au avut ca obiect calcularea dobînzilor, penalităților și a altor sume din întîrzierea executării obligației ce decurge dintr-un document executoriu. (*Gălăgie în sală.*)

În scopul unificării practicii judiciare, Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova a emis Recomandarea nr. 75 din data de 17 aprilie 2015 prin care explica că hotărîrea judecătorească se execută, în modul stabilit de lege, după ce rămîne definitivă, cu excepția cazurilor de executare imediată după pronunțare (articolul 255 al Codului de procedură civilă).

Executarea silită se efectuează în baza unui titlu executoriu sau a unui alt document care, potrivit Codului de executare, este document executoriu. Unica persoană autorizată să efectueze executarea silită a documentelor executorii,

conform articolului 21 alineatul (1) din Codul de executare, este însuși executorul judecătoresc.

Articolul 22 alineatul (1) al Codului de executare, de rînd cu alte drepturi, acordă executorului judecătoresc, prin prisma literei g) a acestui alineat, dreptul de a calcula dobînzile, penalitățile, alte sume rezultate din întîrzierea executării unei obligații ce decurge dintr-un document executoriu. Potrivit articolului 24 alineatul (1) și alineatul (2) al Codului de executare, executorul judecătoresc, doar la cererea creditorului, va calcula dobînzile, penalitățile și alte sume din întîrzierea executării, în funcție de rata inflației, în conformitate cu articolul 619 al Codului civil al Republicii Moldova.

Sumele menționate se calculează de la data la care hotărîrea judecătorească a devenit definitivă sau, în cazul celorlalte documente executorii, de la data la care creanța a devenit exigibilă și pînă la data plății efective a obligației cuprinse în orice document dintre acestea, în perioada de calcul fiind inclusă durata suspendării procedurii de executare, în condițiile prevăzute de prezentul cod.

Încheierea executorului judecătoresc emisă în condițiile alineatului (1) este un titlu executoriu în esență. Prin urmare, refuzul executorului judecătoresc de a emite încheierea în condițiile alineatului (1) al articolului 24 din Codul de executare al Republicii Moldova poate fi contestat în instanța judecătorească în conformitate cu prevederile legale.

Analiza situației create în raport cu prevederile enunțate atestă faptul că calcularea dobînzilor, penalităților și altor sume din întîrzierea executării, la cererea creditorului, este de competența exclusivă a executorului judecătoresc și nu este prerogativa nicidecum a instanțelor judecătorești. Prin urmare, instanța de judecată va refuza primirea acestor cereri în temeiul articolului 169 alineatul (1) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, iar în cazul în care cererea a fost primită, procesul va fi încetat în baza articolului 265 litera a) din Codul de procedură civilă.

Ținînd cont de faptul că recomandările Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nu au un caracter obligatoriu, iar acțiunile și inacțiunile executorilor judecătorești pot fi contestate în termene extrem de restrînse, precum și în vederea garantării previzibilității juridice în domeniul procedurii de executare a actelor judiciare, cît și în domeniul dreptului de proprietate, venim cu astfel de inițiativă și solicităm susținerea dumneavoastră, a deputaților, deoarece este binevenită o astfel de recomandare a Curții Supreme de Justiție și astfel de cazuri au loc pe teritoriul Republicii Moldova în instanțele judecătorești.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Mulțumim mult, domnule Novac.

Să vedem dacă sînt întrebări.

Nu sînt întrebări în adresa autorilor.

Vă mulțumim foarte mult.

Și o invităm pe doamna Apolschii, președintele Comisiei juridice, numiri și imunități, să ne prezinte raportul comisiei.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia a examinat proiectul de Lege nr. 227 din 13 iulie 2017 cu privire la completarea Codului de executare, inițiativă legislativă a unui deputat.

Așa cum a menționat autorul, proiectul de lege propune reglementarea expresă a dreptului de contestare a refuzului executorului judecătoresc de a emite, la cererea creditorului, a încheierii privind calcularea dobînzilor, penalităților și altor sume realizate din întârzierea executării în condițiile articolului 24 din Codul de executare.

Comisia a examinat avizele Guvernului, CNA-ului, comisiilor permanente și al Direcției generale juridice.

În urma examinării proiectului de lege, comisia concluzionează că soluția legislativă propusă de autori este cuprinsă de reglementările actuale ale Codului de executare și, în special, de prevederile articolului 161 care stabilește că, citez: „Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc sau acțiunea/inacțiunea acestuia pot fi contestate de către părți și de alți participanți la procesul de executare, precum și de terții care consideră că prin actele de executare sau acțiunea/inacțiunea executorului judecătoresc le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege” și articolul 162 care prevede că: „Actul de executare întocmit de executorul judecătoresc poate fi contestat de participanții la procesul de executare, în termen de 15 zile de la data săvîrșirii lui ori a refuzului de a săvîrși anumite acte, dacă legea nu prevede altfel”.

În rezultatul examinării, proiectul de lege nu a acumulat numărul necesar de voturi. Drept urmare, comisia propune Parlamentului spre respingere proiectul de Lege nr. 227 din 13 iulie 2017.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Domnule Novac,

Vă rugăm frumos, aveți întrebare în adresa comisiei.

Poftiți.

Domnul Grigore Novac:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimată colegă,

Eu am notat cum ați zis dumneavoastră că articolul 161 conține deja astfel de prevedere, însă nu este chiar așa. Eu cred că recomandarea Curții Supreme de Justiție a luat în calcul inclusiv articolul 161 la care ați făcut referire. Și alineatul (4) al articolului 24 urma să sune în felul următor: „Refuzul executorului de a emite încheierea în condițiile alineatului (1) al articolului 24 poate fi contestată în instanța judecătorească conform prevederilor legale”. Dumneavoastră ați făcut o totalizare a tuturor acțiunilor, aici noi vorbim de ceea ce ține de calcularea... Curtea Supremă de Justiție a vrut să separe prerogativele ca să nu se ajungă la un conflict: cine trebuie să calculeze aceste dobânzi. Asta nu este un moft al meu personal în calitate de autor, este o recomandare a Curții Supreme de Justiție și vine să îmbunătățească cadrul legal, la urma urmei.

Mulțumesc.

Doamna Raisa Apolschii:

Eu am expus părerea comisiei și calcularea penalităților și dobânzilor de către executor sînt acțiuni care se materializează într-o încheiere, într-un document procesual, care conform Codului de executare poate fi contestat în instanța de judecată. (*Voce din sală.*) Ce nu face? Păi, dacă părțile nu o fac, înseamnă că sînt de acord. Asta e toată logica. Asta e toată logica. (*Voce din sală.*) Păi, dacă acolo nu numai acțiunile, dar și inacțiunile pot fi contestate. În lege este foarte clar scris.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Domnule Ghilețchi,

Vă rugăm frumos.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Doamnă Apolschii,

Ambii colegi, atît domnul Novac, cît și domnul Lebedinschi, au făcut referință la recomandările Curții Supreme de Justiție. Doar pentru claritate: e o interpretare eronată a recomandărilor Curții Supreme de Justiție sau cum am putea găsi răspuns? Deoarece colegii fac referință la hotărîrea Curții Supreme de Justiție, pe de altă parte, comisia spune că există prevederi suficiente în legislație astăzi, de aceea nu este nevoie să acceptăm aceste modificări pe care ei le propun. Ați putea cumva suplimentar oferi răspuns la această întrebare, ca să înțelegem din nou? Parcă apare o anumită neclaritate: avem recomandarea Curții Supreme de Justiție...

Doamna Raisa Apolschii:

Eu am înțeles.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

... e poziția comisiei, în cazul dat și atunci...

Doamna Raisa Apolschii:

Eu am înțeles, domnule Ghilețchi. Eu vreau să vă spun că recomandările Curții Supreme de Justiție au drept scop aplicarea uniformă a legislației și sînt niște recomandări pentru instanțele judecătorești la aplicarea normelor.

Ceea ce propun autorii în proiectele... atît domnul Lebedinschi, cît și domnul Novac, în viziunea comisiei, noi am verificat lucrurile. Astăzi există posibilitatea de a contesta. Controlul judiciar există atît asupra acțiunilor, cît și inacțiunilor executorilor judecătorești. Adică în orice încheiere, orice acțiune sau inacțiune, ea poate fi contestată de către cei care participă la procesul de executare. Recomandarea Curții Supreme de Justiție, eu nu contest că ea este bună sau rea, dar recomandarea Curții Supreme de Justiție este pentru instanțele judecătorești în practica lor de aplicare a legii și nu mai mult.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Se pare că nu mai sînt alte întrebări. Iată de ce încheiem dezbaterile la proiectul nr. 227 din 13 iulie 2017, proiect de Lege pentru completarea Codului de executare și revenim la procedura de vot la ora 13.00.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc.

Eu, dacă îmi permiteți o singură...

Domnul Andrian Candu:

Da, vă rog frumos, ultimele precizări, vă rog.

Doamna Raisa Apolschii:

Domnule Președinte,

Îmi permiteți, vă rog, și am o adresare: cred că nu este pentru prima dată, dar vreau să mă adresez către toți colegii din Parlament.

Stimați colegi,

Eu înțeleg, și respectînd dreptul dumneavoastră, al fiecăruia dintre dumneavoastră, de a veni cu inițiativă legislativă, haideți totuși să creăm o practică bună, sănătoasă în ceea ce privește amendarea codurilor. Pentru că periodicitatea asta foarte mare de inițiative, ceea ce ține de modificarea codurilor de procedură, civil, penal, nu este deloc bună.

Haideți, în cazul în care avem, să remitem către Ministerul Justiției sau le stocăm la comisie și foarte centralizat le trimitem către Ministerul Justiției, organul care este responsabil de politici în domeniul respectiv și să nu umblăm de fiecare dată la coduri, pentru că nu este o practică bună, credeți-mă. Și nu facem absolut nimic bun din ceea ce cînd încercăm... eu chiar cu tot respectul față de dreptul

fiecăruia, eu vă rog foarte mult: haideți odată să ne organizăm și să nu umblăm cu modificări ale unei conjuncții, unei sintagme, unei virgule din coduri. Nu este un lucru bun pentru sistemul judiciar în întregime și de drept.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Domnule Lebedinschi,

Vă rugăm frumos, la acest subiect, poftiți.

Domnul Adrian Lebedinschi:

De fapt, doamnă președinte, am vorbit și în comisie, și la ceea ce ați spus dumneavoastră acum cu propunerea aceasta. Optimal, sigur că ar fi modificările să fie făcute la o anumită perioadă, dar procedura prealabilă, vorbim de lucrul în comisie, avizele Guvernului, avizele tuturor structurilor, examinarea în primă lectură, noi trebuie să le facem în perioada care este stabilită de regulament, dar o dată la jumătate de an sau o dată în an, o dată la doi ani, să fie în a doua lectură acumulate toate și atunci examinate. Dar dacă noi o să așteptăm ca proiectul de lege este depus anul trecut și se examinează anul acesta – se pierde toată actualitatea lor. Mai mult decât atât, aici e vorba de problema personală a unor persoane. Adică el stă în instanța de judecată și el sesizează Parlamentul: uitați-vă, există problemă. La dumneavoastră la comisie, eu cred că îs sute de solicitări de interpretare a unor acte legislative, ceea ce, de fapt, ar trebui să genereze proiecte legislative din partea comisiei. Sarcina noastră e să reacționăm cât mai urgent la problemele care apar în procesul judiciar. Noi, ca stat, ne-am impus reforma justiției, dar în același timp noi nu vrem să stimulăm cu nimic.

Domnul Andrian Candu:

Vreți să mai spuneți ceva?

Vă rog frumos, sigur, poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Nimic. Eu, pur și simplu, am vrut să spun că știu, de fapt, care este natura apariției acestor inițiative. Dar dumneavoastră sînteți din tagma profesionistă a juriștilor și știți foarte bine cât este de dăunător această abordare. Pînă la urmă, trebuie să vedem în complex modificarea și... haideți, eu știu foarte bine, episodic fiecare ne-au rugat... da, noi la comisie avem, din păcate, avem petiții foarte... adresări din partea avocaților să le explic cum să atace, cum să scrie. Credeți că asta e normal?

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Se încheie dezbaterile la subiectul precedent, așa cum am menționat.

Și trecem la următorul subiect de pe ordinea de zi, nr. 8 de pe ordinea de zi, proiectul nr. 393 din 6 octombrie 2016, proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Este vorba de proiectul de lege care a fost examinat deja în primă lectură și aprobat în primă lectură, acum examinăm subiectul în lectura a doua.

Și îl invităm la tribuna principală pe domnul Mudreac, președintele Comisiei mediu și dezvoltare regională, să ne prezinte raportul comisiei.

Domnul Radu Mudreac:

Da, vă mulțumesc.

Onorat Parlament,

Comisia mediu și dezvoltare regională a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii privind serviciul public de alimentație cu apă și de canalizare nr. 303 din 13.12.2013, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către domnul Adrian Lebedinschi, deputat în Parlament, și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege este elaborat în scopul înlăturării lacunelor existente în Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13.12.2013, prin completarea acesteia cu norme care impun obligativitatea operatorului de a încheia contracte individuale cu toți consumatorii. Prin aceste modificări și completări, potrivit autorului, vor fi create premisele necesare pentru a-l cointeresa pe operator să încheie contracte individuale cu toți proprietarii de apartamente în parte.

Proiectul de lege nominalizat a fost examinat și aprobat pentru prima lectură în ședința plenară a Parlamentului din 9 iunie 2017.

Pentru lectura a doua, Comisia mediu și dezvoltare regională a examinat obiecțiile și propunerile expuse de către Guvernul Republicii Moldova și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, care sînt prezentate în sinteză ca anexă la raport.

Totodată, comisia precizează că în procedura legislativă se află proiectul de Lege nr. 6 din 21.01.2015 pentru modificarea și completarea Legii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13.12.2013, aprobat în primă lectură de Parlamentul Republicii Moldova la 19.03.2015. Acest proiect va fi examinat concomitent cu un alt proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303, care actualmente este elaborat de către Guvernul Republicii Moldova și se află în proces de avizare cu instituțiile interesate.

Pornind de la cele menționate și ținînd cont de amendamentele acceptate, Comisia mediu și dezvoltare regională, cu votul unanim al membrilor săi, 10 voturi, propune proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 pentru examinare și adoptare în lectura a doua.

Domnul Andrian Candu:

Vă rugăm frumos, întrebări în adresa comisiei.

Doamnă Ivanov,

Vă rog frumos.

Doamna Violeta Ivanov:

Vă mulțumesc mult, stimată domnule Președinte.

Domnule președinte al comisiei,

Dumneavoastră ați menționat deja în raport că Guvernul la moment elaborează un proiect amplu. Și mai avem încă și în procedura legislativă proiectul nr. 6 din 21.01.2015, care la fel prevede caracterul obligatoriu la încheierea contractelor individuale pentru furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare dintre operatori și fiecare proprietar al apartamentului din bloc în parte, la inițiativa uneia dintre părți. Spuneți, vă rog, nu era mai bine, poate, să-l amânăm și să așteptăm puțin, ca să vină și proiectul Guvernului și să le comasăm pe toate trei?

Domnul Radu Mudreac:

Da, comisia a creat în cadrul comisiei o subcomisie care a examinat toate acele inițiative legislative care sînt în procesul legislativ, anume ce ține de modificarea Legii nr. 303... alimentarea cu apă, a organizat un șir de audieri publice și cu instituțiile care sînt implicate în acest proces.

Ce ține de proiectul nr. 6. Este un proiect mai amplu, care prevede și alte proceduri, ceea ce ține de întreținerea țevelor, a rețelei, mai bine-zis, de alimentare cu apă... cei care se află înăuntrul blocului de locuit și mai multe mecanisme care prevăd.

De aceea, reieșind din faptul că proiectul Guvernului urmează să fie un proiect la modul general și nu un proiect de alimentare cu apă numai în orașul Chișinău sau Bălți, sau alte localități de tip orașenesc, dar urmează să fie alimentarea ... ca să se menționeze în acest proiect și regulile de aprovizionare cu apă la nivel de localitățile din țară.

Reieșind din faptul că proiectul nr. 6 are mai multe mențiuni și mai multe solicitări de a fi modificări la proiectul Legii nr. 303, iar proiectul nr. 393 vizează strict ceea ce ține alimentarea cu apă și contractarea directă și cunoscînd, ca urmare a audierilor, ceea ce se întîmplă astăzi în municipiul Chișinău și nemulțumirea oamenilor care este, s-a ajuns la o concluzie a subcomisiei de a permite acum proiectul nr. 393, iar proiectul nr. 6 să fie comasat cu proiectul Guvernului.

Pentru că vreau să vă aduc la cunoștință că, astăzi, practic nu este apartament în municipiul Chișinău care are de suferit ca urmare a aceluși mecanism existent astăzi în Chișinău. Noi avem sute de adresări, poate și mii, anume de la locatarii din municipiul Chișinău ceea ce ține de surplusul de apă care este adăugat la

sfârșitul lunii în facturile de plată pentru consumatori. Asta este pentru deblocarea situației la ziua de astăzi, iar proiectul nr. 6 urmează să fie comasat.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Ivanov,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Doamna Violeta Ivanov:

Doar o concretizare. Da, cunosc foarte bine, deoarece sînt autorul proiectului nr. 6 și acolo venim cu patru propuneri de îmbunătățire a Legii nr. 303. Era bine, clar lucru, ca să avem și legea Guvernului, ca să le examinăm în complex, dar în situația dată, dacă dumneavoastră spuneți că ați avut grup de lucru, OK.

Mulțumim mult.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Vă rog frumos.

Dumneavoastră sînteți autor de amendamente sau de procedură? Nu?

Domnul Oleg Reidman:

De esență.

Domnul Andrian Candu:

Da, de esență. Sîntem în lectura a doua și în a doua se discută amendamentele.

Domnul Oleg Reidman:

Eu știu, da.

Domnul Andrian Candu:

Facem o excepție de la Regulament.

Domnul Oleg Reidman:

O singură întrebare. O singură întrebare.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog.

Domnul Oleg Reidman:

Закон требует заключения контракта с каждым потребителем, но закон не говорит – а что будет, если какая-то из сторон откажется или не заключит этот контракт? Что будет? Как будет работать этот закон?

Одновременно с этим закон предполагает, что поставщик воды и потребитель воды – стороны контракта, но речь идет об услуге, а в услуге участвуют три стороны: поставщик воды, который владеет сетями до

определенного порога, как говорится, дальше – ассоциации жильцов, которые обслуживают сети внутридомовые, и потребители. Ничего этого в этом законе нет.

Я понимаю попытку из-за сурплюсов, которые выставляются, да, как-то урегулировать этот вопрос, но он не будет урегулирован никак этим. Контракт предполагает непотивление сторон, согласие сторон, а, значит возможность внесения в него своего мнения, дополнений и торговля по этому поводу. Это ничего здесь нет.

Контракт. Какой контракт? Типовой, общий, общегородской, общенациональный? Пусто.

Domnul Radu Mudreac:

Da, e „пусто” atunci cînd oamenii au facturile umplute cu surplus de apă, atunci e „пусто”. Eu încerc să răspund. Eu încerc să vă explic. Asta atunci nu-i „пусто”, dar atunci cînd serviciul de aprovizionare cu apă este un serviciu prestat de o întreprindere monopolistă în municipiul Chişinău, apoi atunci nu-i „пусто”.

Şi atunci cînd „Apă-Canal” a acceptat condițiile care sînt la situația dată și a început un proiect-pilot ca urmare a audierilor și lucrului comisiei și s-au stabilit foarte și foarte multe nereguli. Noi sîntem bucuroși că i-am pus măcar la lucru.

Noi avem 5 ani de zile cînd nici un inspector de la „Apă-Canal” n-a bătut la ușă ca să verifice contoarele: e așa sau nu-i așa. De aceea, haideți să încercăm primul pas să-l facem. Vine proiectul Guvernului și o să încercăm să lucrăm și la comasarea proiectului nr. 6, ca să încercăm să reglăm poate ceea ce n-o să meargă, dar să ne pornim din loc este nevoie.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu mai sînt alte întrebări în adresa comisiei. Şi încheiem aici dezbaterile la proiectul nr. 393 din 6 octombrie 2016 și vom reveni la procedura de vot, precum a fost stabilit, la ora 13.00.

Dragi colegi,

Trecem la subiectele din suplimentul de pe ordinea de zi și este vorba de subiectul nr.2 din supliment, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte. Proiectul nr. 346 din 9 noiembrie 2017.

Prezintă proiectul domnul Țuțu.

Vă rugăm frumos.

Şi vă dorim succese.

Domnul Constantin Țuțu:

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Vă prezint proiectul nr. 346, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 273-XIII din 9 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.

Prezentul proiect a fost elaborat în vederea ajustării cadrului legal și vizează eliberarea actelor de identitate și evidența populației ca urmare a evenimentelor legislative produse, precum și în vederea adoptării unor reglementări legale cu efect semnificativ de interes pentru cetățenii din Republica Moldova. În vederea operării cu termeni unici pe tot textul legii, se propun multe modificări atât de ordin redacțional, cât și de ordin conceptual, și anume: excluderea grupei sangvine.

Se propune de exclus grupa sangvină din toate tipurile de buletine de identitate, din permisele de ședere, pașapoarte și documentele de călătorie. Se impune în contextul ajustării cadrului normativ legal național la prevederile și standardele internaționale, precum și din următoarele considerente: grupa sangvină nu este un identificator unic al persoanei fizice, deoarece aceeași grupă sangvină pot avea mai multe persoane.

Se atestă cazuri când datele despre grupa sangvină de pe actul de identitate nu corespunde realității pe motiv că a fost introdusă greșit sau determinată eronat de instituția medicală.

În cazurile diverselor accidente, intervenții medicale sau transfuzii de urgență, grupa sangvină, de regulă, se determină la fața locului, prin metode rapide, în laboratoare medicale moderne mobile.

Excluderea grupei sangvine va facilita obținerea buletinului de identitate al cetățeanului Republicii Moldova, care este un act de identitate obligatoriu, de către solicitanții care dețin la moment... care nu dețin la momentul adresării documentul ce atestă grupa sangvină, precum și îi va scuti de pierdere de timp și cheltuieli financiare suplimentare.

Totodată, este vorba și de aplicarea în exclusivitate a semnăturii titularului care a împlinit vârsta de 14 ani, vârstă prevăzută pentru dobândirea capacității de exercițiu-limitată.

Amendamentele propuse la articolul 2 alineatul (7) litera r), articolul 3 alineatul (5) litera s) și articolul 3 alineatul (6) litera r) din lege vin să suplinească lacunele normative de conținut.

Aplicarea semnăturii reprezentantului legal în actele de identitate, în special când numele minorului nu corespunde cu numele reprezentantului legal, generează dificultăți titularilor la traversarea frontierei. În cazul titularului cu vârsta sub 14 ani și al celui care nu poate aplica semnătura sa, se va aplica un simbol special în condițiile stabilite de Guvern.

Totodată, vorbim de excluderea cuvântului „naționalitatea” din articolul 2 alineatul (7) litera i) și din articolul 3 alineatul (6) litera i) care este utilizat cu sensul de cetățenie și are caracter confuz, luând în considerare prevederile Legii

nr. 100-XV din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă care optează cu termenul „naționalitatea” în sens de „aparență” etnică.

Vorbim, totodată, și de extinderea termenului de valabilitate al pașaportului cetățeanului Republicii Moldova de la 7 la 10 ani pentru persoanele cu vârsta peste 16 ani, deoarece acestea sînt mai puțin expuse modificărilor fiziologice de maturizare. Practica de eliberare a pașapoartelor ce conțin mediu de stocare electronică a datelor pe un termen de 10 ani se aplică pe larg de un șir de state din comunitatea internațională, cum este: SUA, Franța, Germania, Italia, Austria, Federația Rusă, Turcia, Irlanda și alte state.

Eu cred că acest proiect a fost, practic, în toate comisiile, a obținut avize pozitive. Și dacă sînt careva întrebări, sînt gata să vă răspund.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Țuțu.

Și în continuare, într-adevăr, întrebări în adresa autorului.

Și prima intervenție, din partea doamnei Zotea.

Vă rog frumos.

Doamna Alina Zotea:

Mulțumesc frumos, domnule Președinte.

Domnule autor,

Spuneți-mi, vă rog, dacă ați studiat anterior de ce a fost introdusă mențiunea privind grupa sangvină și care sînt motivele că acum nu mai este valabilă acea sintagmă de a fi astăzi exclusă.

Domnul Constantin Țuțu:

Vă mulțumesc de întrebare.

Este o întrebare bună. Într-adevăr, cetățenii, în ziua de azi, pierd foarte mult timp ca să facă această grupă de sînge, ca să fie introdusă în pașaport.

V-am spus că este o practică internațională și este binevenită pentru cetățenii din Republica Moldova și o să aibă mai mult timp și mai puține documente pentru a obține buletinul sau documentul de călătorie și, totodată, poate chiar și corupția.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Zotea,

Vă rugăm frumos, dacă aveți a doua întrebare sau precizare.

Doamna Alina Zotea:

Nu am auzit, cum ați zis dumneavoastră, de corupție, , nu știu, la certificatul de naștere să am o altă grupă sangvină, dar, mă rog.

Următoarea întrebare. Deci în alineatul (6) dumneavoastră spuneți că denumirea pașaportului cetățeanului Republicii Moldova se indică în limba de stat.

Noi avem și un proiect în Parlament. De asemenea, spuneți că documentul de călătorie se indică și în limbile franceză și engleză.

Spuneți-ne, vă rog, domnule autor, dumneavoastră ce limbă vorbiți?

Domnul Constantin Țuțu:

Mă scuzați, vă rog, dar nu are nici o relevanță cu proiectul dat.

Doamna Alina Zotea:

Ba da, e scris în alineatul (6), dacă vă uitați.

Domnul Constantin Țuțu:

Este...

Doamna Alina Zotea:

Răspundeți.

Domnul Constantin Țuțu:

Este scris expres „în limba de stat”. Ce limbă avem noi?

Doamna Alina Zotea:

Limba română.

Domnul Constantin Țuțu:

Așa scrie în Constituție?

Doamna Alina Zotea:

Păi, adică dumneavoastră nu sînteți de acord cu limba română.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte frumos.

Doamnă Ciobanu,

Vă rugăm foarte mult.

Poftiți.

Doamna Maria Ciobanu:

Domnule Țuțu,

Spuneți-mi, vă rog, ce înseamnă „aparență” etnică?

Domnul Constantin Țuțu:

Dumneavoastră știți foarte bine ce înseamnă asta. La noi, în Republica Moldova, sînt...

Poftim? Poate este o greșeală. Atunci o să excludem.

Doamna Maria Ciobanu:

Iată, domnule Țuțu, ce înseamnă a nu cunoaște limba română. Și eu vă sugerez colegial: faceți niște exerciții de lectură înainte de a veni la tribuna centrală...

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi...

Doamna Maria Ciobanu:

... fiindcă dumneavoastră ați schimonosit astăzi o sumedenie de cuvinte...

Domnul Andrian Candu:

Stimată doamnă Ciobanu...

Doamna Maria Ciobanu:

... fapt inadmisibil în Parlamentul Republicii Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Stimată doamnă Ciobanu,

În Parlament încercăm să nu dăm lecții unul altuia și fiecare are o anumită pregătire. (*Discuții.*)

Stimată doamnă,

Fiecare persoană are dreptul și la inițiativă legislativă și, în afară de asta, fiecare persoană are dreptul, de la tribuna Parlamentului, să vină și să-și expună și viziunea, și să prezinte acel proiect de lege.

Dumneavoastră, ca o colegă foarte bună, pe parcursul a 4 ani, ar fi trebuit să fiți cea care să încurajați persoanele, inclusiv ca domnul Țuțu, să învețe inclusiv limba, da, fiindcă asta înseamnă colegialitate, asta înseamnă omenie și asta înseamnă să fii solidar.

Dar fiecare dintre noi am uitat de lucrul acesta și ar trebui să revenim la cei 7 ani de acasă. Da, vă țin morală, fiindcă în acest Parlament deja uneori se trec măsurile și se depășesc unele linii, chiar și de bună educație. Și ar trebui să fiți solidari cu domnul Țuțu sau cu alți colegi care vorbesc mai puțin limba română și să-i ajutăm să vorbească mai bine limba română, dar nu să facem critici. (*Rumoare în sală.*)

Domnule Țuțu,

Vă rugăm frumos să răspundeți la următoarea întrebare, din partea domnului Boțan. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Roman Boțan:

Domnule deputat,

Am discutat și în cadrul comisiei mai multe subiecte. Personal, consider că multe dintre prevederile incluse în acest proiect, ceea ce ține de termenul de

valabilitate, ceea ce ține de permisul electronic, bineînțeles că vin să înlătore unele sau să îmbunătățească situația în domeniu.

Pe de altă parte, prevederea pe care am discutat-o și în cadrul comisiei, cu referire la mențiunea grupei sangvine, ați considerat-o că trebuie exclusă.

În acest sens, întrebarea: din argumentele pe care le-ați expus și în cadrul comisiei, ați spus că de multe ori această grupă este greșită, din păcate, s-ar putea să se întâmple cazuri când grupele nu corespund: cele din buletin cu cele adevărate? Nu consider că tocmai este un argument.

Considerați că este oportun de exclus mențiunea privind grupa sangvină și de pe uniforme militare, polițiștilor și altor persoane care activează în structurile acestea?

Domnul Constantin Țuțu:

Eu cred că experții care fac parte din Forțele Armate sau din altă parte, ei o să se expună, pentru că știu ce-i mai util pentru ei.

Domnul Roman Boțan:

Tocmai rațiunea de a include mențiunea grupei sangvine a fost aceeași rațiune care, inițial, a stat la includerea acestei mențiuni și în buletinele de identitate.

A doua întrebare. În cadrul ședinței comisiei am discutat despre faptul că excluderea grupei sangvine va permite obținerea buletinelor de identitate, pașapoartelor într-o formă mult mai lejeră pentru cetățeni, deoarece nu vor fi obligați să meargă printr-o instituție a statului să mai obțină un certificat în plus. Considerați că în acest sens vom putea oferi cetățenilor care locuiesc în raioanele de Est posibilitatea de a obține în mod facilitar cetățenia Republicii Moldova dacă deocamdată nu o au, luând în considerare și legea pe care ați adoptat-o nu demult privind recunoașterea faptelor de stare civilă?

Domnul Constantin Țuțu:

Da, sigur că o să fie mult mai ușor. V-am spus.

Domnul Roman Boțan:

Și în acest sens, mergem la ideea că dumnealor vor putea să participe în următorul scrutin electoral.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, domnul Ghilețchi.

Vă rugăm frumos.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Țuțu,

Pe ultima pagină la alineatul (3¹) acolo dumneavoastră propuneți următoarea modificare: cuvintele „Agenția Servicii Publice, de către misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale Republicii Moldova în alte state” se substituie cu cuvintele „autoritatea competentă de recepționarea cererii pentru eliberarea actului de identitate respectiv”.

Întrebarea mea ar fi următoarea: schimbarea acestor noțiuni sau înlocuirea, de fapt, sintagmelor de mai sus cu „autoritate competentă” presupune că oficiile consulare vor putea oferi acte de identitate, adică perfecta acte de identitate în continuare, pentru că nu am înțeles exact, e vorba doar de o schimbare tehnică sau oficiile consulare ale Republicii Moldova în alte state nu vor mai putea perfecta acte? Aceasta e o întrebare de precizare și aș fi vrut încă o dată să înțeleg ce înseamnă această schimbare pe care o propuneți dumneavoastră. (*Gălăgie în sală.*)

Domnul Constantin Țuțu:

Mersi.

Eu cred că la această întrebare o să răspundă colegul meu domnul Igor Vreamea, pentru că este și el autor la acest proiect.

Domnul Andrian Candu:

Vă rugăm frumos, domnule Vreamea.

Domnul Igor Vreamea:

Mulțumesc.

Dacă observați dumneavoastră, acolo... modificarea vizează doar denumirea, fiindcă noi avem în actele normative stabilite competențe pentru fiecare autoritate și cea care va avea în competențele sale inclusiv respectiva atribuție, aceea și... adică să nu fie... să depindem de o denumire, că astăzi ea se numește într-un fel, dar mâine poate să fie... autoritatea respectivă să capete o altă denumire și să nu modificăm permanent legea în acest sens. Asta doar vizează. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Domnule Ghilețchi,

Vă rog frumos, precizare.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da.

Domnule Vreamea,

Deci înțeleg că oficiile consulare vor avea dreptul în continuare să perfecteze acte pentru cetățenii care se află temporar peste hotarele țării?

Domnul Andrian Candu:

Domnule Vreame,

Vă rugăm frumos.

Domnul Igor Vreame:

Dacă se poate. Deci competențele noi nu le-am afectat, competențele au rămas. Pur și simplu, denumirea generalizată a autorității, dar competențele așa și rămân, inclusiv pentru misiunile diplomatice și consulare. *(Voce nedeslușită.)*

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

Domnul Bejan, în continuare.

Vă rugăm.

Domnul Valerian Bejan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule deputat Țuțu,

Spuneți, vă rog, la articolul 10¹ dumneavoastră indicați: buletinul de identitate electronic al cetățeanului Republicii Moldova se eliberează pe termen de 10 ani.

Spuneți, vă rog, ce-a stat la baza stabilirii cifrei de 10? De ce nu 8, de ce nu 15?

Mulțumesc.

Domnul Constantin Țuțu:

OK.

O să vă spun. Pașaportul cetățeanului Republicii Moldova și documentele de călătorie se eliberează: la copiii de pînă la 7 ani – o să fie pe termen de 4 ani, la copiii de la 7 ani pînă la 16 ani – o să fie de 7 ani, de la 16 ani în sus – o să fie de 10 ani.

Domnul Valerian Bejan:

Deci dumneavoastră vorbiți despre articolul 10², eu am întrebat 10¹.

Și dacă stabilim la 10¹ termenul de valabilitate de 10 ani, atunci la 10² nu se respectă indicele... cifra de 10 ani de la vîrsta de la 10 pînă la 16, acolo-i mai puțin.

Domnul Constantin Țuțu:

Nu, de la 7 pînă la 16.

Domnul Valerian Bejan:

Deci se contrazic articolul 10² îl contrazice pe 10¹. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Domnul Vremea ar vrea să precizeze ceva.

Vă rugăm frumos.

Domnul Igor Vremea:

Dacă pentru lectura a doua aveți careva propuneri de ordin gramatical sau de explicații în alt mod decât este aici, poftim.

Dar aici sensul modificării propuse este de așa natură că omul înainte de 45 de ani... are 44 de ani, e clar că pe un an nu ai să perfectezi, fiindcă după 45 este pe termen nelimitat și nu are sens noi să... De aceea și s-au făcut excepțiile acestea.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bejan,

Vă rog frumos, precizare.

Domnul Valerian Bejan:

O precizare. Deci uitați-vă, domnule Vremea, atent: este vorba despre... se contrazic aceste două articole. Noi vorbim într-un articol despre termenul de 10 ani și îndată, în următorul articol, nu respectăm acest termen de 10 ani. Deci cumva trebuie de făcut să... cu ce-i în concordanță. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Mulțumesc.

Domnul Constantin Țuțu:

Pentru a doua lectură o să discutăm.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

În continuare, doamna Bodnarenco.

Vă rog frumos.

Doamna Elena Bodnarenco:

Mulțumesc.

Как-то в последнее время завидной частотой меняются у нас удостоверения личности, другие документы, видимо, есть какой-то экономический интерес у Правительства. Но это не вопрос, а констатация.

Я поняла, что в рамках парламентской комиссии было обсуждение, связанное с исключением из паспорта группы крови, но наши избиратели – граждане Республики Молдова – не присутствовали на заседании комиссии, поэтому я все-таки задам вопрос. В случае аварии, катастрофы иногда время решает, минуты решают, будет продлена человеческая жизнь или нет. И человек, который находится без сознания и не может назвать свою группу крови или просто не помнит свою группу крови, может быть спасен только

потому, что в документе, удостоверяющем личность, указана его группа крови.

Вы хотите это положение отменить.

Все-таки, может, объясните, или ко второму чтению может оставите?

Domnul Constantin Țuțu:

Am spus deja, în caz de accident, când se întâmplă ceva grav, vin la fața locului medicii cu... ori grupa mobilă care se ocupă de pacient și iau testele acestea care le fac chiar la fața locului și ele sînt foarte rapide, care stabilesc grupa de sînge.

Doamna Elena Bodnarenco:

Ну, это в идеале. Вот служба МЧС тоже должна приезжать очень быстро, но вы сегодня отказались слушать...

Domnul Constantin Țuțu:

Oricum, pînă nu vine ambulanța la fața locului, nimeni n-o să poată să facă transfuzie de sînge.

Doamna Elena Bodnarenco:

Конечно. Но не каждая ambulance имеет необходимое оборудование для проведения анализа.

Domnul Constantin Țuțu:

În toate mașinile este acest test. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

În continuare...

Doamnă Stratan,

Dumneavoastră sînteți unul dintre autori, ați vrut să faceți o precizare.

Vă rog frumos.

Doamna Valentina Stratan:

Pentru că această întrebare văd că deja este adresată de mai multe ori, este cea mai importantă, sensibilă problemă și am vrut să spun că, în mod practic, niciodată nici un medic care va fi gata, în baza indicațiilor de viață, să facă, chiar în cele mai mari sau problematice condiții de for major, niciodată nici un medic nu va face transfuzie pînă cînd nu va verifica grupa de sînge și rezusul, pentru că pe parcursul vieții uneori, sub acțiunea unor maladii, acești indicatori se schimbă.

De aceea orișice medic care respectă competențele, întotdeauna verifică și exclude orice greșeală, chiar dacă, cum am menționat, este nevoie de a salva omul.

Cu adevărat, colegul la tribună a menționat și este adevărat.

Astăzi, tehnologiile de diagnostic sînt atît de dezvoltate și avem metode atît de rapide în acel moment imediat transfuziologul sau medicul care trebuie să salveze viața poate determina și aprecia indicele de sînge, în cazul cînd este nevoie de făcut perfuzie sau transfuzie a sîngelui sau a derivaților și componentelor sangvine. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Doamnă Bodnarencu,

Mai aveți a doua întrebare sau precizare?

Vă rugăm frumos.

Doamna Elena Bodnarencu:

O precizare. Если исходить из этой логики, то и пол не нужно указывать в документе, удостоверяющем личность, потому что пол можно изменить еще чаще, чем меняется группа крови. (*Rîsete în sală.*)

Просто объясните, пожалуйста, мне, как блондинке, для чего нужно изъять из этого документа группу крови?

Domnul Constantin Țuțu:

Am spus că este o normă internațională care este practică și de alte state.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

În continuare, domnul Dudnic.

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Corneliu Dudnic:

Да. Господин Председатель, спасибо.

Я, в принципе, получил уже исчерпывающий ответ на свой вопрос от госпожи Стратан.

И уже, как говорится, пользуясь случаем...

Госпожа Боднаренко,

Тогда объясните мне, зачем нужно указывать группу крови в паспорте, для чего? Если врачи на практике, ну, не берут во внимание эти данные в паспорте, тогда объясните вы, для чего нужно указывать эту группу... (*Voce nedeslușită din sală.*)

Но мы же с вами дебатировем на эту тему.

Спасибо большое.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Se pare că nu mai sînt alte întrebări, dragi colegi.

Cîte emoții în jurul grupei sangvine, nici nu s-ar fi gîndit cineva.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Țuțu.

Domnul Constantin Țuțu:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Succese în continuare.

Sîntem siguri că tot mai bun și mai bun sînteți în fiecare zi și în activitatea parlamentară, chiar dacă doamna Ciobanu vede altfel.

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, comisia.

Îl rugăm pe domnul Boțan, președintele Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, să prezinte raportul comisiei.

Domnul Roman Boțan:

Stimați colegi,

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, sesizată în fond, a examinat proiectul de Lege nr. 346 din 09.11.2017 pentru modificarea și completarea Legii privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, inițiat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament.

Potrivit autorilor, prezentul proiect a fost elaborat în vederea aducerii în concordanță a cadrului legal ce vizează eliberarea actelor de identitate și evidența populației, ca urmare a recentelor modificări legislative, precum și în vederea adoptării unor reglementări de interes pentru cetățenii Republicii Moldova.

Astfel, autorii consideră oportun de a exclude mențiunea privind grupa sangvină din buletinul de identitate, din pașaportul cetățeanului Republicii Moldova, din pașaportul diplomatic și cel de serviciu, pe motiv că informația despre aceasta pe actul de identitate nu întotdeauna este un element definitiv de stabilire a corelației fiabile dintre deținătorul actului de identitate și grupa sangvină propriu-zisă. În opinia autorilor, excluderea mențiunii respective va facilita obținerea buletinului de identitate al cetățeanului Republicii Moldova de către solicitanții care nu dețin în momentul adresării documentul ce atestă grupa sangvină, îi va scuti de pierdere de timp și de cheltuieli financiare suplimentare.

De asemenea, autorii propun ca titularii să aplice semnătura pe actele de identitate după împlinirea vârstei de 14 ani, care este prevăzută pentru dobîndirea capacității de exercițiu limitată. În cazul titularului cu vârsta sub 14 ani și al celui care nu poate aplica semnătura sa, acesta va aplica un simbol special în condițiile care vor fi stabilite de Guvern.

Totodată, autorii proiectului propun excluderea din actele de identitate a cuvântului „naționalitatea”, deoarece în opinia lor acest termen actualmente este utilizat cu sensul de „cetățenie” și provoacă astfel confuzie.

O altă prevedere inclusă în proiect vizează extinderea termenului de valabilitate al pașaportului cetățeanului Republicii Moldova de la 7 la 10 ani pentru persoanele cu vârsta peste 16 ani.

De asemenea, proiectul prevede eliberarea buletinului de identitate electronic cu mijloacele semnăturii digitale și certificatele cheilor publice, la solicitarea cetățenilor Republicii Moldova care au dobândit capacitatea de exercițiu deplină, iar termenul de valabilitate al acestuia se propune să fie de 10 ani.

Reieșind din faptul că autorii stabilesc că implementarea acestui proiect va fi realizată din resursele financiare disponibile ale Agenției Servicii Publice, acesta nu necesită cheltuieli financiare din bugetul de stat.

Proiectul a fost avizat pozitiv de majoritatea comisiilor parlamentare permanente, cu excepția Comisiei drepturile omului și relații interetnice care propune respingerea acestui proiect de lege.

Centrul Național Anticorupție și Guvernul Republicii Moldova, prin avizele sale, au înaintat anumite amendamente la prezentul proiect de lege care vor fi examinate de comisie în lectura a doua.

Comisia propune plenului Parlamentului aprobarea prezentului proiect de lege în lectura întâi.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu mai sînt alte întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Boțan.

Și aici încheiem dezbaterile la proiectul nr. 346 din 9 noiembrie 2017, proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte și vom reveni la procedura de vot, precum a fost agreat, la ora 13.00.

În continuare, dragi colegi, vă propun pentru examinare și dezbateri subiectul nr. 3 din ordinea de zi din supliment, proiectul nr. 38 din 15 februarie 2018, proiect de Hotărîre pentru modificarea și completarea articolului 1 din Hotărîrea Parlamentului ce ține de alegerea membrilor supleanți în comisiile permanente ale Parlamentului.

O rugăm frumos pe doamna Apolschii și în calitate de autor, dar și în calitate de președinte al Comisiei juridice, numiri și imunități, să ne prezinte atît proiectul de hotărîre, cît și raportul comisiei.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Am să dau citire proiectului de Hotărîre pentru modificarea și completarea articolului 1 din Hotărîrea Parlamentului nr. 29 din 5 martie 2015 privind alegerea membrilor supleanți în comisiile permanente ale Parlamentului.

Eu nu știu, aș vrea să întreb care ar fi mai bună modalitatea să enumer toată... că e destul de mare, pentru stenogramă sau...

Domnul Andrian Candu:

Doar cele mai importante elemente, fiindcă majoritatea...

Doamna Raisa Apolschii:

... în majoritatea comisiilor am modificat practic...

Domnul Andrian Candu:

Descrieți plenului atunci procedura cum ați făcut-o și în baza la ce informație.

Doamna Raisa Apolschii:

OK.

Onorat Plen,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Hotărîre nr. 38 din 15 februarie 2018 pentru modificarea și completarea articolului 1 din Hotărîrea Parlamentului nr. 29 din 5 martie 2015 privind alegerea membrilor supleanți în comisiile permanente ale Parlamentului și comunică următoarele.

Proiectul de hotărîre a fost perfectat conform deciziilor fracțiunilor și grupurilor parlamentare care sînt anexate la proiectul de hotărîre.

În rezultatul examinării, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul unanim al membrilor prezenți, a hotărît să propună Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de Hotărîre nr. 38 din 15 februarie 2018.

Vreau să menționez că Comisia juridică, numiri și imunități nu a făcut altceva decît să pună în ordine... referitor la fiecare comisie a membrilor desemnați de către fracțiuni. Aici chiar nu am modificat absolut nimic și hotărîrea este prezentată plenului Parlamentului.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Domnule Carpov,

Vă rugăm frumos.

Domnul Eugen Carpov:

Mulțumesc.

Doamnă președinte,

În numele Grupului Popular European, eu aș vrea să vin cu o completare. Noi astăzi dimineată ne-am întrunit în grup și am decis să propunem candidatura domnului Octavian Grama să fie supleant în Comisia mediu și dezvoltare regională, unde nu avem din partea grupului nici un supleant. Deci vă rugăm să aveți în vedere să includem această modificare în decizia pe care o să o votăm.

Doamna Raisa Apolschii:

Eu, personal, nu am nimic împotriva. Deja plenul Parlamentului se va expune prin vot. Eu, personal, nu am nimic împotriva.

Domnul Eugen Carpov:

Mulțumesc.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc.

Domnul Eugen Carpov:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Dacă nu mai sînt alte subiecte, doamnă Apolschii, dacă nu mai sînt alte opinii, propuneri... a fost și raportul comisiei?

Da, vă mulțumim foarte mult.

Se încheie, astfel, dezbaterile la proiectul nr. 38 din 15 februarie 2018, proiect de Hotărîre pentru modificarea și completarea articolului 1 din Hotărîrea Parlamentului ce ține de alegerea membrilor supleanți în comisiile permanente ale Parlamentului și vom reveni la procedura de vot, precum a fost agreat, la ora 13.00.

Dragi colegi,

Următorul subiect de pe ordinea de zi ține de proiectul de Hotărîre privind eliberarea din funcția de director al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, subiectul nr. 4 de pe ordinea de zi, proiectul nr. 40 din 20 februarie 2018.

O rugăm frumos pe doamna Apolschii și în calitate de autor, dar și în calitate de președinte al Comisiei juridice, numiri și imunități, să ne prezentați acest proiect de hotărîre.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Am să dau citire proiectului de Hotărîre privind eliberarea din funcția de director al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

„În temeiul articolului 13 alineatul (1) din Legea nr. 753/1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova,

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Articolul 1. – Se ia act de cererea de demisie a domnului Vitalie Pîrlog din funcția de director al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

Articolul 2. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.”

Și vreau să dau citire și raportului comisiei asupra acestui proiect de hotărîre.

Comisia a examinat proiectul de Hotărîre nr. 40 din 20 februarie 2018 și, cu votul majorității membrilor, propune plenului Parlamentului adoptarea proiectului de Hotărîre nr. 40 din 20 februarie 2018.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Numai puțin, numai puțin, sînt întrebări de la colegi.

Vă rugăm frumos, domnule Țap, poftiți.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Dar nu am o întrebare către doamna Apolschii. Solicit să îmi oferiți cuvîntul regulamentar.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Nu mai sînt alte întrebări. Vă rugăm frumos să...

Vă mulțumim foarte mult, doamnă Apolschii.

Și în continuare, înainte de încheierea dezbaterilor la acest subiect, luare de cuvînt.

Domnule Țap,

Vă rugăm.

Domnul Iurie Țap:

Stimați colegi,

Ar fi un subiect mai mult decît elementar, ordinar, banal, am putea zice, doar că este vorba despre demisia conducătorului unei instituții centrale. Vorbim despre funcționalitatea unui stat, aceasta cere instituții funcționale, aceasta cere stabilitatea în funcție a funcționarilor, în special, stabilitatea în funcție a conducătorilor. Or, Serviciul de Informații și Securitate nu este o instituție ordinară. Noi vorbim

despre problema securității statului sub mai multe aspecte și am putea invoca aici mai multe elemente. Aș putea să mă refer și la unul, pe care l-am văzut în recomandările grupului de lucru privind problema concesiunii aeroportului, care vorbea despre probleme serioase la capitolul securității în cadrul activității acestei întreprinderi după concesiunea ei, o recomandare și cerințele respective. Despre aceasta a vorbit, apropo, și fostul director al SIS-lui în cadrul Comisiei de anchetă, atunci când a fost invitat. Așa printre altele am invocat doar câteva argumente.

Pe de altă parte, vorbim despre calitatea democrației. Și întrebarea ar fi sub câteva aspecte: care este responsabilitatea aceluia, în cazul dat a majorității parlamentare, care a promovat o persoană care, doar după două luni de zile, a venit cu demisia? Cât trebuie pentru ca un conducător să cunoască bine domeniul, problemele și adecvat să asigure ceea ce numim noi securitatea statului?

Și tot în acest context, am mai vorbit de la tribuna Parlamentului, atunci când sînt selectați funcționarii autorităților publice locale, autorităților centrale sînt concursuri destul de serioase, la numirea directorului Serviciului de Informații și Securitate, care trebuie să fie mult în afara politicului, mult în afara influenței politicului, este o procedură foarte simplă. Vorbește despre calitatea democrației pe care o avem.

Și atunci când noi pretindem că construim un stat de drept, că dorim un stat funcțional, un stat în care cetățeanul să se simtă sigur, în securitate, în siguranță, aceste argumente vin să ne contrazică.

Iată de ce, totuși, stimați colegi, haideți să abordăm problemele serios, pentru că aș invoca și renumita frază din Alexandru Lăpușeanu. Or, schimbarea conducătorilor, bucuria anumitor categorii?

De aceea, stimați colegi, haideți să ne gîndim asupra statului serios, să abordăm problemele profund. Pentru că adesea facem replici sau pași, aici anumite decizii le luăm destul de ușoare, dar cetățenii analizează, ei ne trec printr-un filtru foarte serios, fac o radiografie profundă și este, de fapt, o apreciere a noastră. De aceea, zic: este nota doi pentru majoritatea parlamentară cu această numire atunci, așa cum ați făcut-o. Pentru că zic: ea vorbește despre probleme foarte serioase într-un stat democratic, în Republica Moldova. Cu atît mai mult, dacă aș invoca și demisia președintelui Curții Constituționale, este îngrijorător, stimați colegi.

Or, democrația din Republica Moldova se confruntă cu probleme foarte serioase, cum i-ați spune că-i stat capturat, că-i stat dirijat, dincolo de toate, este urît, este rău de tot. Iată în acest sens este, de fapt, și o stare pe care trebuie s-o atestăm, trebuie s-o spunem, să o audă cetățenii Republicii Moldova, să-i audă pe toți politicienii, să-și facă concluziile de rigoare.

Dar voiam să zic: haideți, totuși, să încercăm să avem o abordare serioasă acolo unde vorbim despre interesele statului. Vînturile vin și se duc, se perindă și politicul la putere, dar să rămînă o urmă prin care ne-ar aprecia, să nu ne creadă sau să nu-i creadă pe unii, pe acei care iau decizii în acest sens, prea ușori.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu mai sînt alte luări de cuvînt. Și potrivit procedurii, încheiem dezbaterile la proiectul nr. 40 din 20 februarie 2018, subiectul nr. 4 din suplimentul la ordinea de zi.

În continuare, următorul subiect, subiectul nr.5 pe ordinea de zi, este proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Proiectul nr. 31 din 12 februarie 2018, pe care o rugăm frumos să-l prezinte doamna Buliga.

Vă rugăm frumos.

Doamna Valentina Buliga:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi deputați,

Proiectul de lege propus are drept scop elucidarea unor elemente cu privire la implementarea Legii nr. 166 din 20 octombrie 2017 cu privire la tichetele de masă, evidențiate în procesul de elaborare a legislației conexe, în colaborare cu instituțiile statului și mediul de afaceri.

Se urmărește scopul de a aduce prevederile expuse în Legea nr. 166 în concordanță cu Legea nr. 160 din 11 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. La fel, propunem să se clarifice careva aspecte privind eliminarea situațiilor de incertitudine privind calificarea locului de muncă de bază și ziua lucrătoare în vederea aplicării prevederilor expuse în articolul 4 alineatul (1) al articolului din lege.

De asemenea, propunem să fie reglementat modul de calculare a numărului de tichete acordate persoanelor care efectuează munca în schimburi și limita minimă de ore lucrate de angajat pentru a beneficia de această garanție socială suplimentară.

La fel, proiectul propune ca stabilirea într-un singur regulament a tuturor aspectelor tehnice ce țin de operarea cu tichetele de masă să fie aprobate de către Guvern doar într-un singur regulament.

Și o ultimă propunere ca valoarea nominală a tichetelor de masă, acordate de către angajator salariaților potrivit legii, reprezintă un venit din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozitul pe venit din salariu. La fel, proiectul vine să clarifice faptul că prevederile se aplică în limita valorii deductibile a tichetului de masă în scopuri fiscale.

Se propune ca, așa suplimentar la ceea ce am menționat pînă acum, spre exemplu, în Legea nr. 160 „Nomenclatorul actelor permissive” în punctul 14 să fie introdusă activitatea de operare cu tichetele de masă, inclusiv de emiterie și de

rambursare a valorii acestora. Iar unitatea care va fi emitentă să fie Agenția Servicii Publice.

La fel, se clarifică locul de muncă de bază, care trebuie să fie enunțat de către angajat și angajator nu mai mult de o dată pe lună, pentru a clarifica de la care angajator angajatul primește tichetele de masă. La fel, se propune să se completeze articolul 3 „Acordarea tichetelor de masă”, să se introducă cuvintele „pentru un angajat”. Adică, angajatorul este în drept să suporte cheltuielile pentru hrană pentru un angajat.

După cum ați observat, mai multe propuneri și reglementări pentru a face legea clară și aplicabilă în contextul scopului enunțat atunci când am votat această lege.

Eu rog, stimați membri ai Parlamentului, să susțineți această inițiativă legislativă.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, doamnă președinte Buliga.

Și în continuare, întrebări în adresa autorului sau autorilor.

Și prima intervenție, domnule Bolea, vă rugăm.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Prima întrebare ar fi la noțiunea pe care o dați în proiectul de lege „locul de muncă de bază”, unde indicați acel loc, unde angajatul muncește cel puțin șase ore pe zi.

Doamna Valentina Buliga:

Da.

Domnul Vasile Bolea:

Din câte noi cunoaștem, Codul muncii nu operează cu asemenea noțiuni. Angajatul poate să aibă un singur loc de muncă unde să vină zilnic să muncească două - trei ore, patru și acesta o să fie locul lui de muncă de bază.

Dumneavoastră în proiectul respectiv dați o altă noțiune prin care, dacă doriți să fie implementată această idee nobilă, să le acordăm angajaților suplimente prin tichetele de masă, o bună parte din angajați, pur și simplu, îi scoateți în afara acestei legi, pe care o propuneți. Care a fost raționamentul să dați anume așa o definiție a locului de muncă de bază, care este în contradicție cu Codul muncii?

Doamna Valentina Buliga:

Domnule Bolea,

Vreau să vă spun că, într-adevăr, cu această noțiune se completează articolul 2 din această lege. În scopul Legii cu privire la tichetele de masă, ținând cont de faptul că avem situații când Codul muncii nu interzice salariatului să

lucreze în câteva locuri prin cumul suplimentar la... sau diferite forme de angajare care nu este interzisă de Codul muncii.

De aceea noi și am propus pentru clarificare și pentru claritate, în cazul când salariatul lucrează pentru diferiți angajatori, el are dreptul să stabilească care este angajatul care-i va oferi această garanție și să... angajatorul, și să anunțe angajatorul, dar nu mai mult de o dată pe lună.

Nu este exclus că Codul muncii, reieșind din schimbările pe care le avem pe piața muncii, și eu știu că și Guvernul, și în cadrul comisiei am discutat această problemă, să venim cu anumite modificări la Codul muncii pentru a nu interzice persoanelor atunci când pot să presteze anumite servicii, să o facă.

De aceea, dacă aveți anumite propuneri pentru o mai bună clarificare în scopul prezentei legi, vă rugăm pentru lectura a doua să veniți cu un amendament.

Domnul Andrian Candu:

O să fac doar o precizare, în calitate de coautor.

Dacă chiar Codul muncii nu prevede expres loc de bază sau loc prin... loc de... prevede expres locul de bază, în legislația muncii se vorbește despre loc de bază și se vorbește despre loc sau muncă prin cumul sau așa numită „part time”, ceea ce numim noi.

Și ideea prevederilor respective era pentru a califica, din punct de vedere al locului de bază sau locului unei munci suplimentare, serviciul de bază sau serviciul suplimentar, muncă suplimentară și în situația respectivă tichetul de masă se va emite de angajatorul de bază, în așa fel încât să se evite abuzurile.

În situația în care o persoană are mai multe locuri de muncă, va beneficia de tichete de masă la locul care este considerat de bază și locul de bază este acolo unde există numărul respectiv de ore.

Carnete de muncă s-ar putea să nu mai existe, domnule Bolea, după cum știți.

Doamna Valentina Buliga:

Da, știți că este inițiativa cu carnetele de muncă.

Domnul Andrian Candu:

Precizare, vă rugăm frumos, domnule Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Da, ca și precizare.

Domnule Președinte al Parlamentului,

La noi, dacă vă uitați, în Codul muncii se operează cu săptămîna de muncă de 40 de ore. Deci cetățeanul, angajatul poate să muncească nu numai decît în fiecare zi cîte 6 ore pe zi, el poate să muncească într-o zi 5 ore, toată săptămîna 5 zile și în ultima zi, de exemplu, sîmbătă, să muncească 10 ore.

Ceea ce se propune în proiectul respectiv, eu văd că nu este chiar binevenită o asemenea abordare și nu este bine că noi să dăm niște noțiuni într-o lege care este un act în ierarhie inferior codului și după asta să mergem cu alte abordări de modificare a codului sub o lege. Nu este corect în cazul respectiv.

Să nu uitați că noi, în afară de asta, avem foarte mulți angajați care lucrează, cum se spune, la ore. Avem muncitori care lucrează la ore, avem profesori, avem medici care lucrează un anumit număr de ore, ce o să facem cu ei? (*Discuții.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă rugăm frumos, domnule Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Codul stabilește concret care este locul de bază de muncă și care este locul de muncă prin cumul. Și haideți de la asta să pornim – de la Codul muncii, nu să schimbăm legea pentru a da posibilitate, bine, mai ușor să implementeze proiectul acesta privind tichetele de masă și după asta să ne uităm la cod, să ajustăm codul la lege. Trebuie să facem invers: legea s-o ajustăm la cod.

Doamna Valentina Buliga:

Domnule Bolea,

Codul muncii în Republica Moldova are o anumită perioadă. Noi trăim deja 20 de ani după adoptarea în primă lectură a acestui cod. Nu este exclus că noi trebuie să venim cu anumite modificări și noțiuni. Noi vorbim astăzi despre buna implementare a acestei legi, despre evidența orelor de muncă, pentru a nu admite abuzuri sau... și pentru clarificare. Cu adevărat, cetățeanul poate, în măsura posibilităților și capacităților, să presteze anumite munci prin cumul, poate presta o anumită perioadă nu 8 ore, cum prevede codul, dar 4 ore, ceea ce am specificat aici, la fel, în lege.

Noi, ca autori, venim pentru buna implementare a acestei legi și punerea în aplicare. Este avizul Direcției generale juridice. Pentru lectura a doua vom examina încă o dată, pentru că ne dorim, cu adevărat, norme aplicabile clare și fără... nu echivoc, fără interpretări.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mai mult decât atât, domnule Bolea, există, după cum ați spus foarte bine, normele legale și articolul 95 din Codul muncii prevede durata maximă de lucru de 40 de ore pe săptămână.

Dar în același timp, articolul 96 din Codul muncii prevede timpul redus de muncă, unde există posibilități și de 24 de ore, și de 32, și de 36 de ore, ceea ce înseamnă, domnule Bolea, că există angajați la locul de muncă cu perioade mai mici de 8 ore.

În situația în care există perioade, locuri de muncă diferite, în care există diferită gradație sau ocupație a orelor, de exemplu, într-un loc angajatul lucrează

5 ore, în altul lucrează 3 ore, trebuie să existe un mecanism prin care se stabilește care este locul de bază, deoarece doar de la locul de muncă de bază se va elibera tichetul de masă.

Altfel, dacă angajatorul... cer scuze, salariatul va pretinde tichet de masă de la fiecare loc de muncă în care el lucrează chiar cu două, trei ore, atunci va exista abuz, deoarece știți foarte bine că tichetele de masă presupun scutire de impozite și de contribuții de asigurări sociale și medicale.

Vă mulțumesc frumos.

Precizare sau a doua întrebare, domnule Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Precizare, domnule Președinte.

Noi sau voi, mai bine zis, nu trebuie să legați noțiunea de „loc de muncă de bază” de numărul de ore care lucrează angajatul, deoarece el poate să aibă un singur loc de muncă care o să fie și locul lui de bază, să lucreze, cum spuneți dumneavoastră, 5 ore, 4 ore, 3 ore, ce o să facem... și să pretindă la aceste tichete de masă, ce facem cu acești oameni?

Aici abordarea este greșită. Noi nu trebuie să legăm locul de muncă de bază de numărul de ore care lucrează cetățeanul. Aici este problema.

Și a doua problemă care o să apară și v-o spun de pe acum, o să vină organele de control, Serviciul Fiscal, și o să întrebe de întreprinderea care angajează personal și atunci când va trebui să aplice legea în ierarhia legilor – codul este ierarhic superior legii, organele de control o să aplice prevederile din Codul muncii și o să vedeți cum o să-i sancționeze pe acei angajatori care o să elibereze tichetele de masă și atunci o să fiți nevoiți să ajustați prevederile legii la prevederile codului...

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bolea...

Domnul Vasile Bolea:

... și aici, asta a fost ca și precizare.

Doamna Valentina Buliga:

Îmi pare rău că dumneavoastră, ca jurist, spuneți, pentru că există norme care specifică...

Domnul Andrian Candu:

Cer scuze...

Doamna Valentina Buliga:

... în scopul prezentei legi.

Domnul Andrian Candu:

Cer scuze, doamnă Buliga.

Domnule Bolea,

Aveți o confuzie cu referire la ceea ce autorii au intenționat să facă prin acest proiect de lege. Timpul de muncă, orele sînt stabilite în relația liberă și contractuală între angajat și angajator. Asta prevede și articolul 95 din Codul muncii. Există însă un maxim pe care statul îl permite și asta ține de 40 de ore pe săptămîină.

În rest, că lucrează... Ba da, citiți articolul 95 din Codul muncii. (*Discuții.*)

Nu, se pare că o să... (*Discuții.*) E suplimentar, am vorbit despre normă.

Doamna Valentina Buliga:

Asta dacă în aceeași instituție.

Domnul Andrian Candu:

Bineînțeles, există muncă suplimentară. Vorbeam despre munca normală de bază.

A doua întrebare aveți?

Vă rugăm frumos.

Domnul Vasile Bolea:

Spuneți, vă rog, așa o întrebare banală, legea, dacă nu greșesc, a fost adoptată anul trecut, la finele anului. Care a fost necesitatea așa de repede, ad-hoc să intervenim la această lege? Nu a fost o lege bună, nu s-a lucrat la a doua lectură?

Domnul Andrian Candu:

Vă răspund, domnule Bolea...

Doamna Valentina Buliga:

O lege foarte bună...

Domnul Andrian Candu:

Dacă permiteți.

Domnul Vasile Bolea:

Dacă este o lege foarte bună, de ce noi peste două luni o modificăm?

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule Bolea,

Există procedura de elaborare a legislației auxiliare la o lege și ... procedura de implementare a unei legi.

La ora actuală, Guvernul se află în procedură de elaborare a regulamentului și autoritățile se află în procedură de eliberare a licențelor. Pe parcursul elaborării regulamentului ce ține de deductibilitatea și scutirilor la taxele care sînt prevăzute

de legea de bază s-au identificat unele elemente de interpretare sau care pot fi eventual interpretate, ulterior abuziv, inclusiv de instituții. Iată de ce, aceste propuneri vin din acel grup de lucru la nivelul Guvernului care a identificat unele chestiuni diferit interpretabile și a rugat Parlamentul să intervină legislativ pentru a aduce o anumită claritate. Și asta este scopul și menirea acestui proiect de lege.

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, domnul președinte Voronin.

Vă rugăm.

Domnul Vladimir Voronin:

Da. Mulțumesc.

Președintele vostru a votat, n-a avut nici un fel de întrebări. Voi de ce nu-l consultați pe el când el promulgă legea? Ce atâtea discuții, 30 de minute...

Dar este foarte interesant. Eu nu cred, nu vreau să vă fac complimente nimănui, autorilor acestui proiect de lege, dar este foarte interesant că acest proiect de lege al dumneavoastră coincide... cu 100 de ani în urmă, în aceste zile, în aceste luni, a fost creat în „Молодая Советская страна комитет бедноты”.

Dumneavoastră o să aveți o încurcătură... dumneavoastră foarte corect, domnule Candu, ați spus când ați început a elabora regulamentul, chestii, chestii... o să aveți o încurcătură extraordinară asupra nu știu căror instituții... o să creați instituții noi iarăși de finanțare ș.a.m.d. Dar de ce nu ați mers mai simplu – majorarea salariilor pentru acei cetățeni care trebuiesc ajutați, începând cu pensionarii, începând cu invalizii, începând cu familiile cu mulți copii, cu studenții?

Eu cred că aici ar fi fost mai înțeles și mai normal, dacă ați fi făcut acest lucru și n-ați avea acele probleme. Eu înțeleg că aici este partea agenților economici și partea statului, da. Poate aici trebuia de gândit cum de divizat aceste două părți.

Noi o să propunem pentru lectura a doua, doamnă Buliga, ceva (*voce nedeslușită*) modificări în acest sens. Da, să avem grijă de cetățeni este foarte normal și sănătos toți împreună, dar să ne gândim cum să facem acest lucru, în primul rînd, să nu-i înjosim pe cei care n-o să aibă acces la aceste lucruri, la această posibilitate.

Mulțumesc.

Doamna Valentina Buliga:

Domnule președinte Voronin,

Vreau să vă spun că acest proiect de lege, cu adevărat, a avut un drum tare lung. Este un proiect care vine să creeze cadrul juridic în Republica Moldova pentru această garanție socială suplimentară pentru o alimentație corectă a cetățenilor noștri, care direct va duce la o sănătate mai bună, este facultativ la această etapă.

Clar că și Guvernul, și noi, și domnul Președinte Candu, a menționat că pentru anumite categorii trebuie să căutăm posibilitatea să oferim aceste tichete de masă.

În circa 60 de țări funcționează acest sistem, oamenii sînt satisfăcuți de aceste posibilități pe care le oferă angajatorul. Și noi am considerat că este logic ca și în Republica Moldova să existe acest cadru legislativ și să avem agenți economici care să poată să-și permită, fiind deductibile cheltuielile pentru hrana angajaților lor.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Doamnă Postoico,

Vă rugăm frumos.

Doamna Maria Postoico:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă președinte,

Dumneavoastră ați menționat că noi ne dorim toți să avem norme aplicabile.

Sînt de acord cu aceasta.

Dar spuneți, în cazul cînd la locul de bază nu sînt prevăzute tichetele acestea, fiindcă nu intră în șirul acelor instituții, dar el lucrează prin cumul într-o instituție unde-i prevăzut. Nu vă gîndiți că, dacă el e prin cumul, nu va fi discriminat față de cei care se află la locul lor de bază? Cum veți rezolva această problemă?

Doamna Valentina Buliga:

Noi am spus de la bun început, atunci cînd a fost votată legea, că noi nu vom satisface la această etapă toată lumea, într-un fel, este un drept și o posibilitate pe care o va oferi angajatorul. Da, este o întrebare logică.

Care să fie răspunsul meu ca să satisfac întrebarea dumneavoastră, nu știu. Cum am menționat, trebuie să avem agenți economici și statul Republica Moldova economic puternic ca să le putem oferi la cît mai mulți cetățeni această posibilitate.

Este un început. Noi nu putem din start să spunem că legea nu va oferi tuturor. Este un început, am creat cadrul legislativ, vom vedea cum se va implementa, se va monitoriza, vom vedea impactul și să tindă toți pentru această posibilitate să ofere angajaților săi.

Doamna Maria Postoico:

Deci în cazul cînd se încheie contractul de muncă, e posibil să fie prevăzut și aceasta nu va fi o discriminare?

Și noi avem organele de control care vor verifica dacă la locul de bază... și acolo, și acolo, atunci da, puteți să-l penalizați, dar în cazul dat – discriminați această persoană.

Doamna Valentina Buliga:

Nu putem oricând să punem ca temelie pentru discriminare. Dacă facem evaluări în mai multe legi, nu-i exclus că vom mai găsi astfel de... și în perioade anterioare, nu doar acum. Nu știu, chiar nu știu...

Doamna Maria Postoico:

Eu cred că va fi o discriminare. Să vedeți că pot să fie și cereri la CEDO în privința aceasta.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu mai sînt întrebări în adresa autorilor.

Și o rugăm frumos pe doamna Buliga, în calitate de președinte al Comisiei protecție socială, sănătate și familie, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Doamna Valentina Buliga:

Foarte succint.

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

În cadrul comisiei a fost examinată această inițiativă legislativă.

În rezultatul examinării, cu majoritatea de voturi ale membrilor săi prezenți în ședință, 6 voturi „pentru” și 3 abțineri de la vot, Comisia protecție socială, sănătate și familie propune examinarea și aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative în ședința de plen a Parlamentului în lectura întâi.

Domnul Andrian Candu:

Nu sînt alte întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim foarte mult.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr. 31 din 12 februarie 2018, subiectul nr.5 din supliment.

Și vom reveni la procedura de vot, precum a fost agreat, la ora 13.00.

Dragi colegi,

În principiu, toate subiectele de pe ordinea de zi, inclusiv din supliment, au fost examinate. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Nu, noi n-o să primim tichete, domnule președinte Voronin, noi sîntem bugetari. Și legea se aplică pe moment sectorului privat.

Dragi colegi,

Se anunță pauză pînă la ora 13.00. (*Gălăgie în sală.*) Se anunță pauză pînă la ora 13.00.

Și la ora 13.00 revenim la procedura de vot și la Ora Guvernului.

Vă mulțumesc foarte mult.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult că ați revenit în Sala plenului.

Toți colegii,

Vă rugăm frumos să vă luați locul și vom ruga numărătorii, dacă ei sînt în sală, dar ei sînt în sală, mulțumim foarte mult.

Numărătorii,

Să ne dați prezența pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 40.

Sectorul nr. 2 – 25.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Sînt 93 de deputați în sală. Majoritatea simplă este de 47. Putem începe procedura de vot și vă rog frumos să luați locul, și atenție la cele votate.

Dragi colegi,

Primul subiect care se pune la vot este proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului subsolului. Este proiectul nr. 31 din 15 februarie 2017.

Se pune la vot respingerea proiectului de lege, astfel cum propune comisia.

Cine este pentru a respinge acest proiect de lege, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Avem nevoie oricum de... deși am văzut că marea majoritate, dar haideți totuși să avem numărul de voturi.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele.

Numărătorii nu au fost atenți la vot?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 40.

– 14.

Domnul Andrian Candu:

Cu 82 de voturi, proiectul nr. 31 din 15 februarie 2017, proiect de Lege pentru modificarea și completarea Codului subsolului a fost respins de plenul Parlamentului.

Dragi colegi,

Se supune votului subiectul nr. 3 de pe ordinea de zi, proiect de Lege pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, proiectul nr. 119 din 14 aprilie 2017. Se propune pentru respingerea proiectului de lege. Este viziunea și opinia comisiei.

Cine este pentru respingerea proiectului de lege, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă rugăm frumos, numărătorii, să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 4.

Sectorul nr. 2 – 36.

– 13.

Domnul Andrian Candu:

Cu 53 de voturi, proiectul de Lege nr. 119 din 14 aprilie 2017 a fost respins.

Dragi colegi,

Se supune votului subiectul nr. 6 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova, proiectul nr. 145 din 12 mai 2017. La fel, se supune votului respingerea proiectului de lege.

Cine este pentru respingerea acestuia, vă rugăm frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos, să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 4.

Sectorul nr. 2 – 36.

– 13.

Domnul Andrian Candu:

Cu 53 de voturi, proiectul de Lege nr. 145 din 12 mai 2017 pentru modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova a fost respins.

Se supune votului următorul subiect de pe ordinea de zi, subiectul nr. 7, proiect de Lege pentru completarea Codului de executare, proiectul nr. 227 din 13 iulie 2017. Se supune votului respingerea proiectului de lege.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos, să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 4.

Sectorul nr. 2 – 36.

– 13.

Domnul Andrian Candu:

Cu 53 de voturi, proiectul de Lege nr. 227 din 13 iulie 2017 pentru modificarea și completarea Codului de executare a fost respins.

Se supune votului subiectul nr.8 de pe ordinea de zi, proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, proiectul nr. 393 din 6 octombrie 2016. Se supune votului adoptarea proiectului de lege în cea de-a doua lectură.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos, să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 36.

– 17.

Domnul Andrian Candu:

Cu 81 de voturi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, proiectul nr. 393 din 6 octombrie 2016 a fost votat în lectura a doua și, astfel, a fost adoptat în lectură finală.

Trecem la proiectele de legi care sînt în suplimentul la ordinea de zi.

Și primul subiect este proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 273 ce ține de actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, proiectul nr. 346 din 9 noiembrie 2017. Este vot pentru lectura întâi.

Cine este pentru, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în lectura întâi, proiectul nr. 346 din 9 noiembrie 2017, astfel, este votat în lectura întâi.

Următorul subiect este proiectul de Hotărîre pentru modificarea și completarea articolului 1 din Hotărîrea Parlamentului nr. 29 privind alegerea membrilor supleanți în comisiile permanente ale Parlamentului, proiectul nr. 38 din 15 februarie 2018, cu mențiunea făcută de domnul Carpov în timpul plenului.

Cine este pentru adoptarea acestui proiect de hotărîre, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut adoptarea proiectului de hotărîre și, astfel, proiectul nr. 38 din 15 februarie 2018 a fost votat și adoptat.

Se supune votului următorul subiect de pe ordinea de zi, proiectul de Hotărîre nr. 40 din 20 februarie 2018, proiect de Hotărîre privind eliberarea din funcția de director al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

Cine este pentru a adopta acest proiect de hotărîre, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut adoptarea proiectului de hotărîre, astfel, proiectul nr. 40 din 20 februarie 2018 a fost votat și adoptat.

Și ultimul proiect de lege care se supune votului pentru prima lectură este proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr. 31 din 12 februarie 2018.

Cine este pentru, rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în primă lectură. Proiectul nr. 31 din 12 februarie 2018, astfel, a fost votat și aprobat în primă lectură.

Dragi colegi,

Acestea au fost subiectele examinate și dezbătute astăzi pe ordinea de zi. Înainte de a încheia ședința plenului, **vom trece la Ora interpelărilor în ședința de astăzi din 22 februarie.** Ședința de mâine este declarată a fi la ora 10.00. Avem ordinea de zi deja votată și vom ruga colegii de la Guvern și, în mod special, cei de la Ministerul Economiei și Infrastructurii pentru a dezbate ulterior moțiunea simplă.

Dragi colegi.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Stimați colegi,

Cei care intenționați să părăsiți Sala de ședințe puteți să o faceți acum, pentru că am vrea să trecem la Ora interpelărilor și răspuns la întrebările care au fost adresate anterior.

Înainte de a oferi timp pentru a adresa interpelări, vreau să ofer cuvântul pentru început doamnei Viorica Dumbrăveanu, secretar de stat în domeniul asistenței sociale. Doamna Dumbrăveanu va oferi răspuns întrebării formulate de doamna deputat Bodnarenco Elena cu privire la cheltuielile efectuate în 2017 din fondurile locale de susținere socială a populației și care a fost cauza lichidării acestor fonduri în anul 2018.

Doamnă Dumbrăveanu,

Poftim.

Doamna Viorica Dumbrăveanu – *secretar de stat al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în domeniul asistenței sociale:*

Stimate domnule Președinte al ședinței,

Stimați deputați,

Stimată doamnă Bodnarenco,

Deci la interpelarea dumneavoastră vreau să menționez că, în temeiul Legii nr. 288 din 15 decembrie 2017 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, au fost efectuate o serie de modificări și completări la Legea Fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației.

Necesitatea reorganizării Fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației a fost dictată, de fapt, de un șir de analize și recomandări care au fost formulate de către experții independenți, inclusiv de auditul Curții de Conturi, care a fost realizat la finele anului 2017.

Astfel, conform legii prenotate, Fondul republican și fondurile locale de susținere socială a populației se reorganizează în Fondul de susținere a populației. Prin prisma unor reguli generale de reorganizare și, în mod special, de determinare a succesorului în drepturi, stabilite de legislație, Agenția Națională Asistență Socială, autoritate din subordinea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției

Sociale, este succesorul în drepturi al Fondului republican de susținere socială a populației. Vreau să fac o precizare că, de fapt, nu este sistată activitatea Fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației, dar este vorba de reorganizarea acestor fonduri.

Astfel, din sursele Fondului de susținere a populației vor fi finanțate ajutoarele materiale anuale pentru persoanele cu dizabilități de pe urma războiului din Afganistan și familiile participanților căzuți la datorie în acțiunile de luptă din Afganistan, ajutorul material anual pentru persoanele cu dizabilități de pe urma acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova și familiile participanților căzuți la datorie în acțiunile de luptă menționate, ajutorul material anual pentru persoanele cu dizabilități a căror dizabilitate este cauzată de participarea la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl, ajutorul material pentru victimele reabilitate ale represiunilor politice din anii 1917–1990.

Vreau să menționez că, în temeiul Hotărîrii Guvernului nr. 159 din 14 februarie pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și de plată a ajutorului material, cuantumul ajutorului pentru programele cu destinație specială menționate mai sus a fost stabilit în mărime de o mie de lei. Totodată, prima plată deja a ajutorului material anual a fost efectuată pentru persoanele cu dizabilități de pe urma războiului din Afganistan și familiile participanților căzuți la datorie în acțiunile de luptă din Afganistan.

Ceea ce ține de ajutorul material anual pentru participanții la cel de-al Doilea Război Mondial, în temeiul Legii cu privire la veterani, inclusiv a persoanelor care sînt asimilate participanților la cel de-al Doilea Război Mondial, la fel, va fi acordată în cuantumurile prestabilite de legea vizată – în cuantum de 10 mii de lei și, respectiv, 5 mii de lei.

Impactul programelor cu destinație specială se va răsfrînge asupra la 13 590 de persoane. Din sursele Fondului de susținere a populației vor fi compensate cheltuielile care sînt suportate pentru transportarea corpurilor neînsuflețite a cetățenilor Republicii Moldova decedați peste hotarele Republicii Moldova.

O prevedere nouă, dar extrem de importantă, apropo, care a fost abordată și în plenul Parlamentului, din sursele Fondului de susținere a populației vor fi finanțate serviciile sociale incluse în pachetul minim de servicii sociale. În acest context, vreau să menționez că deja există și o inițiativă legislativă a unui grup de deputați prin care se vine cu amendamente la mai multe acte legislative, în mod special la Legea asistenței sociale, Legea serviciilor sociale, prin care se definește pachetul de servicii sociale minim, inclusiv este reglementată sursa de finanțare a acestui pachet minim de servicii sociale, și anume Fondul de susținere a populației.

Vreau să menționez că acest pachet minim de servicii sociale va include: servicii de tip familial adresate copiilor rămași fără ocrotire părintească, inclusiv care pe lîngă obligațiunile de creștere și educație a acestora mai conține și partea monetară, ceea ce ține de întreținerea copiilor în cadrul serviciilor vizate.

Serviciile de sprijin pentru familiile cu copii, în mod special este vorba de familiile cu copii în situații de risc, care conțin componenta bănească, și anume acel ajutor bănesc care se acordă condiționat și e determinat de necesitățile copiilor.

Și, nu în ultimul rând, serviciul asistență personală care este adresat acelor familii care 24 din 24 de ore se dedică pentru îngrijirea membrilor familiei cu dizabilități severe.

Suplimentar ... deci în interpelare ați făcut referire vizavi de faptul că din sursele Fondului republican se subvenționează cantinele de ajutor social. Această sursă de finanțare și de subvenționare se menține. 0,1%, care se acumulează la conturile trezoreriale ale bugetelor locale de nivelul al doilea, deci autorităților publice de nivelul al doilea, continue ca să se mențină această sursă anume pentru subvenționarea cantinelor de ajutor social, doar că autoritățile publice locale, în temeiul Legii cu privire la cantinele de ajutor social, vor determina: subvenționarea cantinelor, procurarea pachetelor alimentare sau aprovizionarea cu prânzuri calde a persoanelor care se încadrează, de fapt, conform criteriilor de eligibilitate, ca beneficiar al acestui serviciu.

Dacă în interpelare ați făcut referire vizavi de faptul câte cantine au fost subvenționate din sursele Fondului republican? Vreau să menționez că este vorba de 20 de cantine, care au fost subvenționate, suma constituind circa 10 milioane de lei. Deci această sursă, cum am menționat, se va menține și autoritățile publice locale de nivelul al doilea vor avea posibilitatea să gestioneze în continuare mijloacele financiare care se vor acumula în condițiile prevăzute de legea prenotată mai sus.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Vă mulțumim, doamnă Dumbrăveanu.

Doamnă Bodnarencu,

Dumneavoastră aveți dreptul la întrebare.

Doamna Elena Bodnarencu:

Da. Во-первых, я хотела бы спросить, были ли эти изменения обсуждены с представителями органов местного публичного управления второго и первого уровня?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Vreau să menționez, în primul rând, că au fost consultate aceste modificări și completări cu autoritățile publice de nivelul al doilea, în mod special consultările s-au realizat cu direcțiile asistență socială, care, de fapt, administrau sursele fondurilor locale de susținere socială a populației.

Doamna Elena Vodnarencu:

Я задала этот вопрос не случайно, потому что общаюсь с примарами. В Интернете создана в социальной сети Facebook платформа общения с примарами, я поняла, что никто из них не знал об этих изменениях.

Тем более, что социальные столовые в большинстве своем создаются органами публичного управления первого уровня, второй уровень участвует в финансировании... участвовал, вернее, через фонды социальной поддержки населения. ОК.

Вы говорите, что будут получать социальную помощь из республиканского фонда социальной поддержки населения только определенные категории, но нуждающихся в помощи людей у нас гораздо больше. Вы вот так одним махом взяли и отказали им всем в той помощи, которая – где семьсот, где тысяча, где две тысячи, где четыре тысячи, были разные суммы – помогала им решить проблемы.

Да, вы отвечаете в письмах, министерство отвечает в письмах к депутатам, что вы на 60 процентов увеличили ajutorul social lunar. Но хочу вам сказать, что на местах отказывают в большинстве своем гражданам в предоставлении этой ежемесячной социальной помощи по разным мотивам.

Я, например, назову вам с разрешения владельца этой фамилии ситуацию в Сороках. Вот в это воскресенье ко мне обратилась женщина, которая разведена, одна воспитывает двоих детей. Один ребенок – инвалид первой группы от рождения, у второго ребенка диагностировали в январе нынешнего года сахарный диабет первого типа, то есть и он получит группу, однако этой женщине отказывают в начислении ежемесячной социальной помощи. И таких случаев в стране может быть очень много.

Как быть людям в этой ситуации?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Vă mulțumesc pentru întrebare.

De fapt, am menționat despre acele programe cu destinație specială care nu erau reglementate în lege și conform și concluziilor făcute de către Curtea de Conturi, de fapt, contraveneau scopului care este definit în lege. Prin acele amendamente cu care am venit legiferăm programele cu destinație specială pe care le-am enunțat.

Ceea ce ține de acordarea ajutoarelor materiale, vreau să vă zic că toate constatările au determinat că ele se acordau în baza unor criterii subiective în lipsă de transparență. Acum asta nu înseamnă că nu va exista o posibilitate de a ajuta acești oameni.

Eu am făcut referire la pachetul minim de servicii sociale și am menționat, de exemplu, serviciul de sprijin pentru familiile cu copii. Deci acolo este componenta bănească, doar că banii nu se acordă în baza unor criterii generale, dar, clar, în baza necesităților familiei. Adică, se evaluează situația familiei, se

elaborează planul individual de asistență și ajutorul bănesc se acordă în dependență de aceste necesități.

Vreau să menționez că la finele anului 2017 acest ajutor bănesc a fost stabilit pentru familiile cu copii în cadrul sprijinului familial, deci 700 de lei per copil pe parcursul... cu posibilitatea de a acorda acești 700 de lei pe parcursul a 6 luni, iar dacă se acordă un ajutor bănesc unic – este 4000 de lei pentru un copil.

Dacă vorbim de persoane cu dizabilități, dumneavoastră, chiar în plenul Parlamentului, ați abordat întrebarea asistentului personal, care este impactul acelui ajutor bănesc, cum ați menționat – de 100 sau 200 de lei pentru familii care, de fapt, nu ajută la depășirea situației de risc decât, dimpotrivă, să venim în contextul respectiv cu asistentul personal și aici vorbim de transferuri către autoritățile publice locale.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Doamnă Bodnarenco,

Da, poftim. Poate e ultima deja intervenție pe tema aceasta, da.

Doamna Elena Bodnarenco:

Nu este reglementat numărul intervențiilor.

Domnule Ghilețchi,

Vă rog, consultați Regulamentul Parlamentului.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Am în față Regulamentul, doamnă Bodnarenco.

Doamna Elena Bodnarenco:

Și nu este reglementat acolo numărul intervențiilor. Eu vreau să vă spun că... в идеале все звучит хорошо, и в идеале все получается правильно, а в жизни... В управлении социальной защиты на месте сидит какой-нибудь Сережа, и он решает – давать или не давать людям, которые не знают, что нужно обратиться в письменном виде, и приходят, и задают вопрос устно, а он отвечает, что не положено. И если мы говорим о персональных ассистентах, то их у нас в стране гораздо меньше, чем нуждающихся в них.

Поэтому у нас получается, что мы принимаем законы или мы меняем законы, которые все равно не могут удовлетворить все категории нуждающихся.

Я понимаю так: вы поменяли – сделайте эту услугу персонального ассистента для всех, и тогда это будет работать нормально. А когда один получает, а второй не получает, когда родителям ребенка-инвалида первой группы с очень тяжелым детским церебральным параличом, который не может сам ни сидеть, ни тем более стоять, ни есть, ни пить, ничего, говорят, что «вы подождите, пока умрет кто-нибудь другой, и вам перейдет эта должность персонального ассистента».

Но вот в такой ситуации вот эти изменения, на наш взгляд, они абсолютно не отвечают сегодняшнему положению граждан Республики Молдова.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Dați-mi voie să vă răspund. De fapt, cu adevărat, actualmente, conform statisticilor, avem 2566 de asistenți personali, dar este nevoie încă de plus 4000 de asistenți personali.

Respectiv, noi credem în această lege și în acest pachet minim de servicii sociale, pentru că el vine cu soluții viabile, ceea ce ați menționat dumneavoastră, că dacă este vorba despre un copil cu paralizie cerebrală, acel ajutor bănesc care i se acorda – 100, 300 de lei, de fapt, nu avea impactul necesar pentru necesitățile acestei familii și este mult mai binevenit să venim cu utilizarea eficientă a banului public pentru a finanța acești asistenți personali.

Pentru că dumneavoastră cunoașteți foarte bine problema, este descentralizarea administrativă, financiară, este prerogativa autorităților publice locale de a dezvolta și de a finanța serviciile sociale. Unii prioritizează, alții nu, alții... unii dispun de surse financiare, alții nu și atunci noi considerăm că aceste mijloace financiare pot fi direcționate pentru a satisface dreptul la asistență socială al acestor persoane.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Doamnă Bodnarenco,

Eu...

Doamna Elena Bodnarenco:

Da.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Iată, dumneavoastră spuneți că în Regulament nu este. Vă citesc din Regulamentul Parlamentului articolul 124 alineatul (3): „Dacă persoana care a adresat întrebarea nu este satisfăcută de răspunsul primit, pentru replică i se acordă un minut”.

Dumneavoastră ați primit mai mult decât un minut. Iată, vă mai ofer încă o dată acest drept de un minut, dar este reglementat în Regulamentul Parlamentului câte replici dumneavoastră aveți și cât timp aveți pentru a adresa replici, eventual, persoanei care vă oferă răspuns la întrebarea adresată.

Doamna Elena Bodnarenco:

Deja vorbiți dumneavoastră... decât eu am vorbit. Și dacă considerați că întrebarea aceasta nu merită chiar și 10 minute, doamnă Stratan, cam pentru ce lucrăm noi atunci?

Ca un sfat, doamnă Dumbrăveanu: atunci monitorizați mai eficient activitatea consiliilor raionale, direcțiilor asistență socială, ca să nu creeze situațiile

cînd persoana primește finanțare, adică salariu din partea statului, dar nu își exercită funcțiile sale.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Vă mulțumim, doamnă Bodnarenco.

Și doamnă Dumbrăveanu, vă mulțumim pentru răspunsul pe care l-ați oferit.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Vă mulțumesc.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Se invită la tribuna Parlamentului doamna Angela Cutasevici, secretar de stat în domeniul educației, pentru a oferi răspuns întrebării formulate de domnul Lilian Carp privind închiderea instituțiilor de învățămînt.

Doamna Angela Cutasevici – secretar de stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării în domeniul educației:

Domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Ca răspuns la solicitarea deputatului Lilian Carp, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării vă comunică următoarele.

În conformitate cu prevederile Codului educației articolul 141 punct j), autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea adoptă decizii privind optimizarea și dezvoltarea rețelei instituțiilor de învățămînt din teritoriul administrat în baza indicatorilor de eficacitate, eficiență și performanță.

Prin promovarea politicilor în sistemul de învățămînt din țară, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării are competența de monitorizare a procesului de implementare a reformelor educaționale.

În anul 2017, în Republica Moldova, au activat 2649 de instituții de învățămînt general, situația a fost prezentată la data de 15 septembrie 2017, cu un contingent de 489 de mii 203 copii, elevi, inclusiv 1396 de instituții de educație timpurie și 1243 de instituții de învățămînt primar și secundar general.

În rezultatul restructurării rețelei școlare, în perioada 2010–2017, conform datelor prezentate de către organele locale de specialitate, s-a constatat că numărul de școli s-a micșorat cu 219 unități. În schimb, numărul instituțiilor de educație timpurie s-a majorat cu 15 unități.

În anexa prezentată domnului deputat, în formă scrisă, am prezentat lista instituțiilor de învățămînt secundar general care au fost închise în perioada vizată.

În baza hotărîrilor de Guvern, în această perioadă au fost închise 25 de instituții rezidențiale din subordinea Ministerului Educației, copiii fiind dezinstituționalizați după formele de protecție a copiilor și încadrați în instituțiile de învățămînt secundar general.

Pentru a eficientiza procesul reformelor și asigurarea calității în sistemul educațional, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării urmează să introducă unele modificări în Codul educației, Hotărîrea Guvernului nr. 868 din 08.10.2014 privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățămînt primar și secundar general din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea și Hotărîrea Guvernului nr. 903 din 30.10.2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la transportarea elevilor.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Doamnă Cutasevici,

Vă mulțumim.

Domnule Carp,

Aveți microfonul.

Domnul Lilian Carp:

Doamnă Cutasevici,

Eu, în principiu, informația pe care am cerut-o, am dorit pe ani de învățămînt cîte instituții au fost închise în fiecare an, 2010, 2011 ș.a.m.d. și care au fost instituțiile, eu știu, persoana juridică sau instituțiile care au fost închise de către minister care au fost... subordinea căruia se aflau de către minister, administrația publică locală de nivelul al doilea sau alte entități. Cum, care au fost? Pentru că se creează impresia că la noi cele mai multe instituții de învățămînt au fost închise într-un an de zile – anul 2011–2012... și a fost această politică dusă direct de către minister, ceea ce nu este corect, fiindcă nu ministerul a fost cel care a închis instituțiile de învățămînt.

A fost aprobat Codul educației în care a fost specificat și a fost prezentat cum a fost sau care este procedura de închidere a instituțiilor de învățămînt, dar mai departe ministerul a avut cîteva instituții în subordine pe care (*voce nedeslușită din sală*) le-a optimizat, le-a închis, așa, însă, în linii generale, majoritatea din aceste instituții de învățămînt au fost închise de către administrația publică locală de nivelul al doilea și foarte puține în primul an cînd s-a luat decizia au fost închise de către administrația publică locală de nivelul întâi, sînt foarte puține, dar avem și asemenea decizii.

De aceea spuneți-mi, vă rog, pe ani cîte instituții de învățămînt au fost închise. Asta îmi este întrebarea.

Doamna Angela Cutasevici:

Mulțumesc, domnule deputat.

Noi am structurat răspunsul ținînd cont de raioane. Și dacă se solicită o completare a acestui răspuns, o vom face, pentru că e foarte simplu de văzut închiderea acestor școli, dinamica închiderii, reieșind din ani.

Și țin să menționez și să accentuez încă o dată că, într-adevăr, instituțiile au fost închise la decizia autorităților publice locale, dar, prin hotărîrile de Guvern, în

această perioadă au fost închise doar 25 de instituții rezidențiale care sînt în subordinea directă a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

Și dacă ne permiteți, să venim cu completarea și restructurarea răspunsului pe care l-am prezentat.

Domnul Lilian Carp:

Precizare. Chiar vă rog. Pentru mine este important pentru anii de învățămînt și eu vă spun și în ce perioadă. Eu nu în zadar v-am cerut acest lucru, văd acum diferite abordări ale guvernării care încearcă să spună cu forfotă mare că deschide instituția de învățămînt la Țepilova și am informația că deja asemenea situații dumneavoastră... sau se va repeta, mai bine zis, în orașul Cahul, deci am o asemenea informație. Acolo unde sînt instituții de învățămînt care nu sînt completate cu număr de copii, în schimb se încearcă deschiderea în baza unei foste școli profesionale a unei școli de clase primare, informația pe care o am.

Și acest lucru nu este corect cînd cea mai bună parte de instituții de învățămînt au fost închise în anul 2016 pînă în prezent, adică 40 la sută numai în perioada dată au fost închise, dar dacă luăm din 2010 înapoi, în fruntea administrației publice locale de nivelul al doilea s-au aflat anume reprezentanții actualului partid de guvernare. Eu nu în zadar am cerut aceasta pe an.

Însă, totuși, acum dumneavoastră ați spus că pentru acest an de învățămînt deci prevedeți un nou calcul...

Doamna Angela Cutasevici:

Modificare...

Domnul Lilian Carp:

... de modificare. Puteți să-mi spuneți care este suma pe care dumneavoastră o propuneți Ministerului Finanțelor? Deja mai departe e clar că nu depinde de dumneavoastră... la toată lumea spun că nu Ministerul Educației este cel care dă banii, banii dă Ministerul Finanțelor. Ministerul Educației este cel care face politici în domeniul educației.

Spuneți-mi, vă rog, ce sumă de bani a fost propusă Ministerului Educației pentru finanțarea „per capita” pe copil?

Doamna Angela Cutasevici:

Dacă îmi permiteți, să venim cu o completare sau cu o informare suplimentară la această întrebare, pentru că nu sînt gata să vă răspund care ar fi suma propusă. Sau dacă este domnul șef de direcție generală.

Domnul Lilian Carp:

Domnul Crudu.

Doamna Angela Cutasevici:

Da. Domnule Crudu,

Vă rog să mă ajutați, dacă cunoașteți ceva să completați.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Crudu,

Dacă dumneavoastră puteți oferi această informație.

Conectați, vă rog, microfonul domnului Crudu.

Da. Mulțumesc.

Domnul Valentin Crudu – *șef al Direcției de învățământ general din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării:*

Domnule deputat,

Ca să venim cu cifra corectă, deci noi o să examinăm suplimentar. Pot să vă zic că în comparație cu anul trecut, anul calendaristic 2017, pentru anul 2018 în bugetul statului au fost planificați bani pentru fiecare copil cu 140 de lei mai mult decât anul trecut. Deci dacă această sumă anul trecut a fost în medie 12 mii de lei per elev la liceu, 10 mii de lei per elev la gimnaziu și 7800 de lei per elev la școala primară, reieșind din coeficienți, pentru anul acesta s-a propus o majorare în mediu cu 12%. Dar facem o estimare și vă informăm suplimentar ca să cunoașteți.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da, poftim, domnule Carp, dacă mai aveți o intervenție.

Domnul Lilian Carp:

Această sumă de bani... iarăși insist ca să mi-o transmiteți, fiindcă este important să vedem dacă este descifrarea acestei sume, pentru mine iarăși contează să vedem, fiindcă... sînt un șir de articole în ceea ce privește întreținerea instituției de învățământ, curățenia,... sînt un șir de articole care, din păcate, dacă țin eu minte, cînd pentru prima dată a fost implementat acest proces prin formula de finanțare „per capita” pe copil, nu erau prevăzute și atunci administrația publică locală era obligată să acorde finanțe suplimentare, ca să facă reparația curentă, nu mai vorbim de reparația totală a unei săli de clasă.

Și atunci noi trebuie să vedem foarte clar această formulă ce include ea, include salariul, include articole de întreținere a blocului, căldura ș.a.m.d. Fiindcă, în caz contrar, noi avem o formulă care nu este completă. Noi am avut un șir de articole și domnul Crudu știe foarte bine... cînd pentru prima dată a fost propusă, a fost exclus 111 punct 6, mai multe acolo din aceste care nu erau... în general nu era în această formulă de finanțare. De aceea cînd îmi transmiteți și formula de finanțare, și descifrarea ei, vă rog.

Mersi mult...

Doamna Angela Cutasevici:

Cu siguranță.

Mulțumim mult.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Vă mulțumim, domnule Carp.

Doamnă Cutasevici,

Vă mulțumim.

Puteți să vă ocupați locul.

Stimați deputați,

Cine dorește să adreseze interpelări?

Domnule Pistrinciuc,

Poftim.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Vă mulțumesc mult.

Deci în conformitate cu prevederile Regulamentului, articolul 125, solicit informație de la Guvernul Republicii Moldova, dar și de la ministerul de resort, informație privind politicile de protejare a râului Nistru în contextul funcționării Complexului energetic de la Dnestrovsk și intenției Ucrainei de a construi șase centrale noi pe râul Nistru, tot ce este legat de planurile, mai ales cele noi și discuțiile bilaterale care se întâmplă, fiindcă în urma adresărilor pe care le-am avut față de autorități, inclusiv cele din Ucraina, se spune că totul este bine, se conlucrează la nivel bilateral, însă niciodată nimeni nu dă detalii. Vrem să vedem care sînt politicile de protejare a râului Nistru, dar și care sînt intențiile Ucrainei vizavi de extinderea centralei Dnestrovsk, dar și construcția centralelor noi și care este poziția Republicii Moldova.

Vă rog informațiile să fie prezentate în scris, dar și în plenul Parlamentului.

Mersi mult.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Vă mulțumim, domnule Pistrinciuc.

Puteți lăsa interpelarea aici, la Secretariat.

Domnul Țap.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Prima interpelare a mea este adresată Guvernului Republicii Moldova și solicit informație privind politicile în domeniul prevenirii și gestionării situațiilor de urgență în contextul cazului din satul Mingir, raionul Hîncești. Or, astăzi

majoritatea parlamentară a respins audierea ministrului. Și, în acest sens, solicit răspuns la întrebarea privind organizarea acestui serviciu foarte important, serviciu național, cu încălcarea legislației. Respectiv, urmează să avem răspunsuri la întrebările: cine este... cine se face responsabil, cine și cum va fi sancționat și, respectiv, cine și cum vor compensa acele pierderi?

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Vă mulțumim.

Domnul Iurie Țap:

A doua interpelare.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Mai aveți o interpelare?

Da.

Domnul Iurie Țap:

Da, exact. A doua interpelare ține de punerea în aplicare a Legii nr. 92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, în special privind asigurarea prestării serviciului centralizat de alimentare cu apă caldă menajeră. Or, acele probleme care sînt pe parcursul ultimilor 2 ani în Chișinău țin de faptul că ministerul respectiv n-a elaborat, ANRE-ul n-a elaborat regulamentele de punere în aplicare a acestei legi și la calcularea și achitarea serviciului de apă caldă menajeră se utilizează prevederile Legii nr. 303 privind serviciul public de apă și de canalizare, ceea ce este absolut agramat. De aici vin și problemele majore.

Și a treia interpelare ține de politicile în domeniul securității și eficienței energetice ca domeniu, în special, privind fundamentarea prețurilor la resursele energetice, procurarea și furnizarea energiei electrice, respectiv a gazelor. Mai ales, în contextul acestor informații foarte diferite, experții spun sau dau un anumit comentariu, dau anumite cifre, Guvernul vine cu o altă poziție, iar ANRE-ul – absolut diferențiat.

În acest sens, Ministerul Economiei și Infrastructurii, ca reprezentant al Guvernului, solicităm să dea un răspuns clar, fundamentat, în acest sens, pentru că acest minister se face responsabil de acest domeniu privind securitatea și eficiența energetică a Republicii Moldova. Toate în scris și în plenul Parlamentului. Evident, vor fi utilizate și mîine.

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da, mulțumim domnule Țap.

Transmiteți, vă rog, aceste interpelări la Secretariat.

Doamnă Bodnarenco.

Doamna Elena Bodnarenco:

Mulțumesc.

Nesмотря на то, что в Республике Молдова существуют предписания, которые обязывают работодателя обеспечивать равные зарплаты для женщин и мужчин, разница между окладами в последние годы только растет, даже если женщины работают наравне с мужчинами.

Так, согласно исследованиям, проведенным центром партнеров по развитию, женщины ежегодно получают на 11 417 леев меньше зарплату и на 3000 леев меньше пенсию, чем мужчины.

Я адресую вопрос премьер-министру Республики Молдова Павлу Филипу: как выполняется закон о равенстве шансов в Республике Молдова? Какой план есть у Правительства для того, чтобы устранить этот дисбаланс в доходах между мужчинами и женщинами? Ответ прошу дать в зале заседания Парламента.

И второй вопрос. Благодарю господина Карпа за то, что он беспокоится не только о Кишиневе, но и о Сороках – это делает честь настоящему депутату.

Я адресую вопрос, который мне задали родители детей из села Цепилова, коммуны Околина района Сорока: „Pornind de la declarațiile politice ale unor funcționari de stat de a redeschide școli în țară, la Soroca, colaboratorii Direcției învățământ au decis să fie pioneri. Astfel, din luna decembrie au început să ne telefoneze și să ne convingă că în Țepilova trebuie să redeschidem urgent școala primară. De la convingeri, văzînd că noi dorim ca copiii să-și continue studiile la școlile unde deja învață, s-a trecut la preîntîmpinări, amenințări, falsificări de cereri (de fapt, au fost falsificate 12 cereri ale părinților și Procuratura Generală tace pînă la momentul de astăzi) și alte metode de prost gust. Cel mai grav fiind faptul că din momentul redeschiderii școlii primare, transportarea copiilor de vîrsta respectivă urma să fie sistată – așa a declarat șeful Direcției învățământ.

Astfel, la 9 ianuarie, fără ca să existe o decizie a consiliului raional și decizia Ministerului Culturii, Învățământ ș.a.m.d, Direcția învățământ redeschide școala primară la Țepilova. Televiziunea republicană anunță știrea. În prima zi au frecventat școala 5 copii. Este de menționat faptul că copiii au fost duși într-o școală fără autorizație sanitară de funcționare, au fost alimentați fără ca produsele să aibă certificate de calitate și fără o verificare din partea lucrătorului medical. Copiii au fost asistați de un profesor care nu era angajat în cîmpul muncii și care nu putea să asigure securitatea vieții și sănătății copiilor.

Pe data de 10 ianuarie, școala din Țepilova a fost frecventată de un elev. Elevii care urmau să ajungă la Regina Maria – alt sat unde au fost duși copiii după închiderea școlii – au fost violent dați jos din autobuzul școlar și lăsați în mijlocul drumului.

La data de 25 ianuarie, consiliul raional adoptă o decizie cu privire la crearea subdiviziunii Țepilova. Considerăm decizia ilegală, deoarece nu există acte normative care ar reglementa funcționarea filialelor. La moment, școlile care au filiale și filialele n-au formulă de finanțare... Hotărîrea de Guvern este încă în varianta de proiect și urmează să intre în aplicare din 1 ianuarie 2019. Prin această decizie care ar face favoare la 7 copii, au fost discriminați ceilalți 36 de elevi, care doreau și doresc să-și continue studiile la Instituția Publică Liceul Teoretic „Ion Creangă” din municipiul Soroca și la Gimnaziul din satul Regina Maria.

Părinților nemulțumiți li s-a propus să organizeze singuri transportarea copiilor, să caute transport, să semneze contract, să achite transportarea. Astfel, ei sînt puși în fața faptului să încalce articolele 13 și 29 ale Regulamentului cu privire la transportarea elevilor.

Considerăm că ar fi corect și legal ca copiii care doresc să învețe în continuare la Liceul „Ion Creangă” din municipiul Soroca și Gimnaziul din satul Regina Maria să fie în continuare transportați de către Direcția învățămînt.

La 1 și 2 februarie, după multă gălăgie și multe discuții aprinse, a fost organizată transportarea copiilor, dar din contul părinților. La 1 februarie la filiala Țepilova erau 7 elevi. Părinții în continuare au fost telefonați, amenințați și impuși să-și transfere copiii la filiala deschisă. Considerăm că și aceasta este o încălcare gravă a Regulamentului de organizare și funcționare a instituțiilor de învățămînt primar și secundar și este încălcat Ordinul Ministerului Educației nr. 235 din 25 martie 2016, articolul 168 și articolul 170 „Transferul elevilor”. Elevii nu pot fi transferați la 1 februarie, este în toi semestrul II al anului de studiu. Elevii trebuie să-și continue studiile la acele instituții, unde și le-au început la începutul anului școlar. Ar fi un stres psihologic pentru copii să fie luați de la învățătoarea cu care muncesc deja 2 ani și să fie mutați în altă școală la altă învățătoare care, la moment, este una la 4 clase, la 10 copii”.

Răspunsul îl solicit aici în Sala de ședințe a Parlamentului și adresez întrebarea domnului Prim-ministru Pavel Filip.

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Mulțumim mult, doamnă Bodnarenco.

Înțeleg că prima este interpelare, a doua este întrebare. Deși, dacă nu greșesc azi era ziua interpelărilor, dar, oricum, ele, probabil... poate fi înregistrată și această întrebare pe care ați adresat-o.

Domnule Lilian Carp,

Poftim.

Domnul Lilian Carp:

O întrebare, de fapt, pentru Ministerul Transportului și Infrastructurii Drumului.

În 2010, practic, a început proiectul pentru drumul Voinova în Strășeni. S-a făcut în 2014 câteva lucrări în localități pentru a demonstra că drumul va fi construit într-un an de zile ș.a.m.d., cu mare tam-tam-uri, însă mai departe s-a oprit construcția propriu-zisă a drumului, decât cu excepția unei porțiuni în satul Zubrești, în satul Recea, raionul Strășeni, în satul Ghelăuza, dar între localități, practic, drumul nu a fost construit pînă la capăt, ceea ce creează impedimente pentru transportatorii din aceste localități spre municipiul Strășeni.

De aceea, întrebarea este: cînd Ministerul Transporturilor... dacă are un plan al lucrărilor, să-l prezinte în scris și în plenul Parlamentului, să vedem, pînă la urmă, ne trezim cu lucrări deja în vara acestui an, înainte de alegeri, ca să știm doar înainte de alegeri se lucrează sau se lucrează în genere la reparația drumului?

Și tot către Ministerul Transportului: drumul de acces spre satele Onești și Țigănești din raionul Strășeni care pînă în prezent, iarăși, au fost aduse în toamna anului 2014 două mașini acolo de piatră aruncată și parcă-parcă să înceapă acolo lucrările și iarăși lucrările au fost stopate și pînă la urmă nu a mai fost construit acest drum.

Iarăși, solicit informație dacă există în planul ministerului construcția drumului de acces înspre aceste două localități.

Mersi mult.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Mulțumim mult, domnule Carp.

Înțeleg că de asemenea ați adresat două întrebări și, probabil, le-ați adresat Ministerului Economiei și Infrastructurii, pentru că e reformat Guvernul și astăzi, din nou, e zi pentru interpelări, dar, probabil, ați putea adresa... lăsa aceste întrebări Secretariatului ca ele să fie adresate. Nu știu, iată, Secretariatul... îmi dă din cap că astăzi e pentru interpelări.

Oricum, vă mulțumesc foarte mult.

Ședința o declar închisă.

Ne vedem mîine la ora 10.00.

Ședința s-a încheiat la ora 13.57.

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Secția pentru lucrările plenului Parlamentului
din cadrul Direcției generale documentare
parlamentară a Secretariatului Parlamentului*